На прастор, на шырокі разлог
Выходзі, мой народ, грамадою…
Якуб КОЛАС

№242 (1805)
Пятніца, 19 снежня 2003 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць — 5 разоў у тыдзень
Выдавец: УП «Народная воля»
Кошт свабодны.

Народная Воля

E-mail: nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Надвор'е

У Мінску сёння ўдзень чакаецца — +3...+5, уначы — -1...+1; у Брэсце ўдзень — +2...+4, уначы — 0...+2; у Гродне ўдзень — +2...+4, уначы — -1...+1; у Віцебску ўдзень — +2...+4, уначы — -1...+1; у Гомелі ўдзень — +2...+4, уначы — +2...+4; у Магілёве ўдзень — +3...+5, уначы — -1...+1.

На працягу сутак па ўсёй краіне — сонечна, без ападкаў.

www.meteo.by

ПУЛЬС

Урад Беларусі плануе аб'явіць першы навагодні тыдзень непрацоўным

Навагоднія святы ў Беларусі, магчыма, афіцыйна працягнуцца з 1 па 7 студзеня. Пра гэта 18 снежня паведаміў, выступаючы ў Палаце прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу, віцэ-прэм'ер урада Уладзімір Дражын.

Паводле яго слоў, Савет міністраў разглядае магчымасць пераносу працоўных дзён з 2 студзеня на 10, з 5 на 17 і з 6 на 31 студзеня. Аднак, сказаў віцэ-прэм'ер, канчатковае рашэнне наконт гэтага яшчэ не прынята.

Юрый ПАЦЁМКІН.

У Растове-на-Доне — аддзяленне беларускага пасольства

Мемарандум аб супрацоўніцтве паміж Беларуссю і Растоўскай вобласцю быў падпісаны па выніках пасяджэння сумеснай рабочай групы, што адбылася 17 снежня ў Растове-на-Доне, паведаміла прэс-служба беларускай дыпламатычнай місіі ў Маскве. У ліку важнейшых пунктаў дакумента — дамоўленасць аб адкрыцці ў Растове-на-Доне аддзялення пасольства Беларусі ў Расіі і стварэнні ў гэтым расійскім рэгіёне беларускага гандлёвага дома.

Дэлегацыю нашай краіны на пасяджэнні двухбаковай рабочай групы ўзначаліў Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Беларусі ў Расіі Уладзімір Грыгор'еў. У яе склад увайшлі таксама прадстаўнікі міністэрстваў замежных спраў і прамысловасці, канцэрна "Белдзяржхарчпрам", шэрагу беларускіх прадпрыемстваў.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

Васіль ШАРАНГОВІЧ,
народны мастак Беларусі:

«У краіне з'яўляюцца мецэнаты»

У Мінску ў Музеі сучаснага выяўленчага мастацтва адкрылася выстава шырока вядомых у краіне і за яе межамі сучасных беларускіх мастакоў "Дванаццаць".

У экспазіцыі прадстаўлены творы Сяргея Войчанкі і Уладзіміра Цэслера, Аляксандра Барташэвіча, Руслана Вашкевіча, Уладзіміра Ганчарука, Аляксандра Дзямідава, Рыгора Іванова, Аляксандра Ксяндзова, Зоі Літвінавай, Зоі Луцэвіч, Андрэя Радзівонава і Аляксандра Родзіна.

Выступаючы на яго адкрыцці, дырэктар музея, народны мастак Беларусі **Васіль ШАРАНГОВІЧ** зазначыў, што ў экспазіцыі прадстаўлены жывапіс таленавітых майстроў. "Вельмі важна, што ў краіне сталі выходзіць элітныя календары, што папулярызуюць айчыннае мастацтва, якое гэтага заслугоўвае. Дзяржава не можа выдаць падобны каляндар, і мне вельмі прыемна, што ў краіне з'яўляюцца мецэнаты, здольныя падтрымаць нацыянальную культуру", — сказаў В.Шаранговіч.

Ён выказаў спадзяванне, што з цягам часу ў краіне з'явяцца ўласныя Марозавы і Траццяковы, якія змогуць матэрыяльна падтрымаць мастакоў і іх творчасць.

Марат ГАРАВЫ.

Калядуем па-беларуску!

Дарагія суайчыннікі!

Сакратарыят ГА "Таварыства беларускай мовы імя Ф. Скарыны" віншуе Вас з Калядамі і Новым годам і зычыць шчодрых святочных дзён.

Калядныя святы праводзіліся нашымі продкамі на нашай мове. Давайце ж адзначым іх гэтак жа, як атрымалі ў спадчыну, — разам, на роднай мове, шчыра, па-беларуску.

Набудзем беларускамоўныя паштоўкі, маркі, канверты, загадзя павіншуем сваіх сяброў і знаёмых, каханых і родных — бацькоў і дзяцей, бабуль, дзядуль і ўнукаў. Хай беларускае мілагучнае слова дойдзе да сэрца ўсіх жыхароў Беларусі.

Заспяваем разам нашы спрадвечныя калядныя песні, выйдзем з імі на вуліцы і плошчы, зойдзем да суседзяў і сваякоў. Хай калядныя мяхі напаўняюцца каўбасой і паляндвіцай, цукеркамі і арэхамі, печывам і адмыслова гатаванымі хатнімі прысмакамі.

Калі ў калядныя і навагоднія вечары беларускае слова будзе ў нашай хаце гаспадаром, а не госцем, то Новы 2004 год яшчэ больш паспрыяе нам у справе нашага Адраджэння.

Сакратарыят
ГА "Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны".

У следчага «зазелянелі» рукі

У Жлобіне пры атрыманні хабару супрацоўнікі дзяржбяспекі арыштавалі старшага следчага абласнога ўпраўлення следчага камітэта Міністэрства ўнутраных спраў Андрэя Парашчанку.

Наколькі вядома, хабар ў памеры 7,5 тысячы долараў следчы атрымліваў за спыненне крымінальнай справы аб кватэрных крадзяжах.

Узбуджана крымінальная справа паводле артыкулу 430 Крымінальнага кодэксу Рэспублікі Беларусь — атрыманне хабару.

Анатоль ІВАНОЎСКІ.

ГУЧНАЯ СПРАВА

Хрыстос ПУРГУРЫДЭС:

«На высокім дзяржаўным узроўні былі зроблены актыўныя крокі, каб схаваць сапраўдную падаплёку знікненняў...»

15 снежня на пасяджэнні юрыдычнага камітэта ПАСЕ ў Парыжы спецыяльны дакладчык палітычнага камітэта ПАСЕ **Хрыстос Пургурыдэс** *прадставіў справаздачу па гучных справах аб знікненні вядомых людзей на Беларусі.*

Хрыстос Пургурыдэс адзначыў, што ён не праводзіў самастойнае расследаванне спраў **Захаранкі, Ганчара, Красоўскага і Завадскага.**

"Мэтай майго візіту было толькі вывучыць цалкам аб'ектыўным шляхам, ці праводзілася належнае расследаванне знікненняў кампетэнтнымі беларускімі ўладамі", — напісаў Пургурыдэс. ***— Размовы, якія я правёў у Мінску, прымусілі мяне лічыць, што на высокім дзяржаўным узроўні былі зроблены актыўныя крокі, каб схаваць сапраўдную падаплёку знікненняў, і падазраваць, што найвышэйшыя дзяржаўныя чыноўнікі могуць самі быць уцягнуты ў гэтыя знікненні".***

Як паведамляе "Радыё Свабода", папярэднія высновы Пургурыдэса заснаваны на наступнай інфармацыі: выдача расстрэльнага пісталета СІЗА №1 у дні знікненняў Захаранкі, Ганчара і Красоўскага, пісьмовыя заявы генерала **Лапаціка** і паказанні палкоўніка **Алкаева**, арышт і хуткае вызваленне камандзіра САХРа **Паўлічэнкі**, паведамленне пра ліст экс-генпракурора **Бажэлкі** расійскаму генпракурору з просьбай даслаць спецыяльнае абсталяванне для пошуку трупаў і іншае.

З гэтай нагоды Хрыстос Пургурыдэс прапаноўвае Парламенцкай Асамблеі Рады Еўропы наступныя варыянты дзеянняў:

"— патрабаваць, каб незалежнае расследаванне было распачата кампетэнтнымі беларускімі ўладамі пасля адстаўкі цяперашняга генпракурора, якога падазраюць у тым, што ён сам арганізаваў знікненні на сваёй папярэдняй пасадзе;

— патрабаваць, каб беларускімі ўладамі было распачата крымінальнае расследаванне з мэтай высветліць магчымую датычнасць да знікненняў цяперашняга генпракурора, цяперашняга міністра спорту (былога міністра ўнутраных спраў) і высокапастаўленага афіцэра спецыяльных сіл, магчымае злачынства перашкоджання ажыццяўленню правасуддзя, учыненае некаторымі іншымі высокапастаўленымі чыноўнікамі, якія мелі дачыненне да расследавання, праведзенага дагэтуль, і якія фальшывілі, прыхоўвалі або прыціскалі сведчанні, якія былі ў іх распараджэнні, дзеля таго каб абараніць сапраўдных злачынцаў,

— заклікаць парламент Беларусі патрабаваць адстаўкі некаторых высокапастаўленых чыноўнікаў, дзеля таго каб зрабіць магчымым сапраўды незалежнае расследаванне, і стварыць парламенцкую камісію ў справе расследавання з адпаведнымі рэсурсамі для гэтага;

— заклікаць дзяржавы-сябры Рады Еўропы ды ўвогуле міжнародную супольнасць ажыццявіць максімум палітычнага ціску на цяперашняе кіраўніцтва Беларусі, у тым ліку праз санкцыі, да таго часу, пакуль не будзе праведзена вартае даверу незалежнае расследаванне мажлівай датычнасці высокапастаўленых чыноўнікаў да знікненняў або да іх хавання;

— запрасіць суды тых краін, чые законы прадугледжваюць міжнародную юрысдыкцыю іх нацыянальных судоў для спраў сур'ёзных парушэнняў правоў чалавека, распачаць працэдуры супраць некаторых высокапастаўленых беларускіх чыноўнікаў за магчымае забойства паводле палітычных прычын...".

Марына КОКТЫШ.

Аляксандр РАБАТАЙ,
першы намеснік старшыні Ліберальна-дэмакратычнай партыі:

«Нам патрэбны іншы лідэр, з якім мы маглі б выконваць задачы, што ставілі перад сабой...»

20 снежня ў Мінску па ініцыятыве небезвядомага С.Гайдукевіча магчыма пройдзе пазачарговы з'езд Ліберальна-дэмакратычнай партыі (ЛДП).

17 снежня група прадстаўнікоў ЛДП правяла прэс-канферэнцыю, на якой абвінаваціла кіраўніка партыі **Сяргея ГАЙДУКЕВІЧА** ў парушэнні партыйнага статута пры скліканні маючага адбыцца з'езда. Так, на думку першага намесніка старшыні ЛДП **Аляксандра РАБАТАЯ**, плануемае мерапрыемства не можа лічыцца легітымным, паколькі ў лік дэлегатаў з'езда не ўключаны прадстаўнікі партыйных структур, якія падтрымліваюць правядзенне рэформ у ЛДП.

Як лічыць А.Рабатай, Сяргей Гайдукевіч узурпіраваў уладу ў партыі і на працягу апошніх гадоў не ўзгадняў свае рашэнні з меркаваннем рэгіянальных партыйных структур. Тым самым, паводле яго слоў, С.Гайдукевіч ператварыў ЛДП "у арганізацыю, што працуе на яго ўласную ініцыятыву". "Нам патрэбны іншы лідэр, з якім мы маглі б выконваць задачы, што ставілі перад сабой", — сказаў Рабатай.

Нагадаем, што канфлікт у кіраўніцтве ЛДП узнік на пазачарговым з'ездзе 6 верасня. Тады трое з шасці членаў Вышэйшага савета ЛДП — Алег Маркевіч, Аляксандр Рабатай і Андрэй Курс, — а таксама рэгіянальныя структуры партыі, выказалі вотум недаверу Гайдукевічу. З'езд завяршыўся скандалам, у выніку якога Сяргей Гайдукевіч са сваімі нешматлікімі прыхільнікамі пакінуў залу пасяджэнняў. Астатнія дэлегаты перавыбралі Вышэйшы савет партыі, не ўключыўшы ў яго Гайдукевіча. Аднак праз два тыдні Міністэрства юстыцыі аб'явіла аб непрызнанні вынікаў гэтага з'езда.

На думку А.Рабатая, партыйны форум, які можа прайсці 20 снежня, таксама не можа быць прызнаны Мінюстам з-за дапушчаных парушэнняў статута. У выпадку яго прызнання міністэрствам праціўнікі Гайдукевіча гатовы звярнуцца ў суд. Калі ж і судовая інстанцыя не падтрымае іх, апаненты С.Гайдукевіча, якіх, паводле слоў намесніка старшыні ЛДП Алега Маркевіча, налічваецца больш за сем тысяч, гатовы стварыць новую палітычную структуру. "Гэтыя людзі не пойдуць з палітыкі. Яны трансфармуюцца ў новую палітычную структуру", — заявіў палітык.

Паводле слоў Маркевіча, ва ўнутрыпартыйнай апазіцыі ўжо ёсць новая кандыдатура на пасаду лідэра ЛДП, аднак аб ёй будзе паведамлена на з'ездзе, які пройдзе "ў поўнай адпаведнасці са статутам партыі".

Юрый ПАЦЁМКІН,
БелаПАН.

Владимир ПУТИН
президент России:

Нужно делать то, на что готов наш партнер

Вчера прошла традиционная всероссийская пресс-конференция президента Владимира Путина, в ходе которой он отвечал на вопросы россиян. Ее трансляция велась по всем федеральным телеканалам. В ее ходе был задан вопрос и об объединении России и Беларуси. Вот фрагмент пресс-конференции.

Представитель белорусского землячества в Вологде Олег Кучко:

— Не передумали ли Вы объединяться с Белоруссией?

Владимир Путин:

— Нет, конечно. У нас есть определенные планы, но есть и сложности. Вы наверняка следили за этим. Когда-то нам было сказано, что Белоруссия готова идти так далеко, как захочет Россия. Мы были готовы объединиться, выбрать союзное руководство. Однако мы тут же услышали реакцию, что такой способ кардинального объединения неприемлем.

Я не считаю себя вправе настаивать. Нужно делать то, на что готов наш партнер. Бессмысленно навязывать что-то. У нас планы объединения по валюте — это должен быть рубль. Но, по всей видимости, вряд ли мы решим эту проблему в срок. Хотя наши банки уже договорились. Но это тоже политическое решение. Мы будем действовать по тем направлениям, по которым сможем договориться. Но намерение идти по пути интеграции есть, и оно сохранилось и у нас, и у Белоруссии.

ПАМЯЦЬ?

У Гродне не будзе вуліцы Быкава?

Мясцовыя ўлады не лічаць патрэбным перайменаваць бульвар Ленінскага камсамола альбо вуліцу Свярдлова ў бульвар Быкава. Нічога канкрэтнага яны не кажуць і пра назвы новых вуліц горада, дзе, між іншым, Народны пісьменнік Беларусі пражыў 24 гады.

Як ужо паведамляла "Народная воля", у кастрычніку прадстаўнікі гарадской інтэлігенцыі Гродна звярнуліся ў гарвыканкам з прапановамі наконт ушанавання памяці Васіля Быкава. Была прадстаўлена цэлая праграма. Акрамя перайменавання вуліцы, было прапанавана адкрыццё музея, а таксама пабудова помніка Васілю Быкаву.

І вось ініцыятыўная група атрымала адказ. Адмоўны.

У інтэрв'ю Радыё "Свабода" дэпутат гарсавета **Сяргей Антусевіч**, які ў свой час перадаў гэтыя прапановы ў гарвыканкам, паведаміў, што адказ напісаў асабіста намеснік старшыні выканкама **Валянцін Лявонаў**. На думку Антусевіча, гэты адказ — фармальная адпіска. У ёй гаворыцца, што раней дэпутаты гарсавета вырашылі прыпыніць перайменаванне вуліц, а новыя назвы надаваць толькі новым вуліцам. Акрамя таго, Валянцін Лявонаў спасылаецца на тое, што яшчэ ўлетку гарвыканкам прыняў рашэнне ўсталяваць у горадзе мемарыяльную шыльду, прысвечаную Васілю Быкаву. Маўляў, гэтага дастаткова.

Праўда, Сяргей Антусевіч мяркуе, што справу можна выправіць. Яшчэ не сказаў сваё слова гарсавет. *"Таму я буду настойваць на тым, каб рашэнне было прынята - ці прэзідыумам, ці на сесіі гарадскога савета. Я лічу, што праграма па ўшанаванні памяці Васіля Быкава павінна быць адлюстравана ў праграме "Спадчына"*, — заявіў Сяргей Антусевіч.

Дарэчы, адмоўны адказ ад мясцовых улад атрымалі і прадстаўнікі Віцебскай абласной рады ГА "Таварыства беларускай мовы імя Ф.Скарыны", якія звярталіся з прапановай назваць адну з вуліц Віцебска імем Васіля Быкава, а таксама пабудаваць у горадзе помнік пісьменніку. У сваім адказе, падпісаным намеснікам старшыні гарвыканкама **Аленскай**, мясцовыя ўлады спасылаюцца на пастанову Саўміна, дзе сцвярджаецца, што помнікі знакамітым асобам ствараюцца на падставе рашэння Савета міністраў Беларусі. І таксама запэўніваюць, што пытанне аб наданні адной з віцебскіх вуліц імя Быкава будзе разглядацца на гарадской тапанімічнай камісіі.

Вядома, што прадстаўнікі Віцебскай абласной рады ГА "ТБМ" таксама прапанавалі назваць абласную бібліятэку-"ленінку" імем Быкава. Нягледзячы на тое, што ва Упраўленні культуры Віцебскага аблвыканкама сказалі, што пытанне можа быць вырашана на карысць Быкава, бібліятэка тым не менш усё яшчэ застаецца "ленінскай".

Марыя ЭЙСМАНТ.

ЗДАРЭННІ

Васіля Стражава моцна збілі

Злачынцы напалі на рэктара БДУ каля яго дома.

Вечарам 17 снежня Васіль Стражаў быў запрошаны на прыём у рэстаран "Панарама", які ладзіла польская амбасада з нагоды навагодніх і калядных святаў. Васіль Іванавіч быў у добрым настроі і большую частку вечара правёў у кампаніі сваіх калег. У прыватнасці, ён цесна кантактаваў з рэктарам Віцебскага дзяржаўнага універсітэта Аркадзем Русецкім.

Пасля фуршэту Стражаў накіраваўся дадому. Як кажа ён сам, выйшаў са службовай машыны за некалькі метраў перад домам, каб падыхаць свежым паветрам. Калі да пад'езда заставалася метраў пяцьдзесят, да яго падышоў здаровы малады чалавек і папрасіў закурыць. У гэты момант Стражаў адчуў моцны ўдар ззаду. Рэктара БДУ збівалі нагамі. *"Але я не ўступаў ім, вадзіцельскае пасведчанне, пашпарт і грошы злачынцам забраць не ўдалося, мабільны тэлефон я паспеў адкінуць убок"*, — расказаў Васіль Стражаў.

Рэктара БДУ моцна збілі, Васілю Іванавічу прыйшлося звярнуцца па медыцынскую дапамогу. Яму выдалі бальнічны ліст, і ўчора ён не выйшаў на працу.

Акрамя таго, у Стражава знялі пабоі, узбуджана крымінальная справа па частцы 2 артыкула 206 Крымінальнага кодэксу (рабаванне).

Як вядома, Васіль Стражаў быў прызначаны рэктарам БДУ 17 лістапада. Яго папярэднік Аляксандр Казулін вызвалены ад гэтай пасады ўказам прэзідэнта Аляксандра Лукашэнкі.

Ва універсітэце кажуць, што гэты выпадак — звычайнае здарэнне, якое, на жаль, у Мінску не рэдкасць. Сам Васіль Іванавіч заўважыў: *"Я хачу думаць, што гэта было выпадкова"*.

Стражаў не ведае, калі выйдзе на працу. *"Я працую дома,* — гаворыць ён, — *мне дамоў прывозяць дакументы, афіцыйныя паперы. Напэўна, прыйдзецца купляць чорныя акуляры, каб у панядзелак выйсці на працу"*.

Марыя ЭЙСМАНТ.

У Мінску прадаюць будынак іракскай амбасады

Незавершаны аб'ект выстаўлены на продаж. За яго просяць 1,5—1,7 мільёна долараў.

Патэнцыяльныя пакупнікі ёсць, бо будынак агульнай плошчай амаль 2,5 тысячы квадратных метраў з падземнымі гаражамі на 6 машын размешчаны ў самым цэнтры Мінска.

Яшчэ сёлета ў маі на Шпалернай вуліцы ў Мінску інтэнсіўна працавала будаўнічая тэхніка, будтрэст "Тэхнахімбуд" хуткімі тэмпамі ўзводзіў трохпавярховы будынак ва ўсходнім стылі, дзе мелася размясціцца амбасада Ірака. Пад яе было адведзена каля 20 сотак у адным з самых прэстыжных раёнаў Мінска. Меркавалася, што да канца года будаўнікі скончаць работы і перададуць памяшканні дыпламатам. Былы амбасадар Ірака ў Мінску **Салман ЗЕЙДАН** па некалькі разоў на тыдзень з'яўляўся на будоўлі, кантраляваў працу. Апошнія грошы афіцыйным заказчыкам будаўніцтва фірмай "Белметалэнерга" былі пералічаны будаўнікам ужо пасля падзення рэжыму Садама Хусейна, у чэрвені.

Цяпер Салман Зейдан пакінуў Беларусь, накіраваўшыся ў адну з арабскіх краін. Стары будынак амбасады, які яна арандавала побач з Арлоўскай вуліцай, зачынены і бязлюдны, іракскі сцяг з яго зняты. Будоўля на вуліцы Шпалернай замарожаная на стадыі ўзведзеных сцен, перакрыццяў і даху, вокнаў у будынку яшчэ няма. Знікла і шыльда, на якой будаўнікі звычайна пазначаюць назву аб'екта і тэрмін яго здачы. Шанцаў на выкарыстанне будынка, паводле ранейшага праекта, няма, і заказчык будаўніцтва "Белметалэнерга" вырашыў выставіць незавершаную амбасаду на продаж. Гаворыць прадстаўнік заказчыка **Леанід ІЛЮШЧЫЦ**:

"У нас ёсць два варыянты: альбо мы прадаём будынак у такім выглядзе, як ёсць, дамаўляючыся пра цану, альбо мы дабудоўваем яго, а потым зноў жа выстаўляем на продаж, альбо пакідаем сабе. Але пакуль мы вырашылі прадаць. Прапановы ёсць — падыходзяць, глядзяць, цікавяцца".

Леанід Ілюшчыц паведаміў, што завяршаць будаўніцтва паводле раней зацверджанага праекта няма сэнсу, бо будучаму пакупніку можа не спадабацца, напрыклад, тое ж архітэктурнае аздабленне ва ўсходнім стылі. А на гэтай стадыі яшчэ можна адкарэкціраваць праект.

Заказчык хоча прадаць будынак за 1 мільён 700 тысяч долараў, але можа пагадзіцца і на паўтара — трэба таргавацца, заяўкі ўжо паступаюць.

Фірма "Белметалэнерга" вядомая сваёй актыўнай працай на іракскім рынку да вайны, яна пастаўляла ў Ірак беларускую аўтамабільную і іншую тэхніку. Цяпер гэтыя кантракты спынены.

Раней Беларусь мела тавараабарот з Іракам у рамках праграмы "Нафта ў абмен на харчаванне" памерам каля 30 мільёнаў долараў. Прамых матэрыяльных страт ад змены рэжыму ў Багдадзе для беларускіх кампаній няма, бо ўсе беларускія пастаўкі былі аплачаны. Як паведамілі ў МЗС Беларусі, ніякіх магчымасцяў і намераў для аднаўлення ранейшых паставак з Беларусі ў Ірак няма - прынамсі, да стварэння новага легітымнага іракскага ўрада. Амерыканцы ж запрашаць Беларусь да аднаўлення гарадоў Ірака не збіраюцца.

Валер КАЛІНОЎСКІ.
Радыё "Свабода".

ДИСКУССИЯ

Особенности белорусского либерализма

Читатели "Народной воли" знают, что нынешней осенью белорусскому народу был предложен альтернативный бюджет, разработанный группой под руководством заместителя председателя Объединенной гражданской партии Я.Романчука. Данный документ группа назвала народным, "потому что при его принятии гораздо большую часть экономических решений будет принимать простой человек, распоряжаясь **своими деньгами,** а не чиновник, который перекладывает из одного кармана в другой **чужие деньги"**. В идеологическую основу бюджета положена концепция частной собственности и индивидуализма.

В дискуссию с разработчиками альтернативного варианта бюджета вступил депутат Верховного Совета XII созыва В.Малашко. На протяжении пяти лет он работал в Комиссии по экономической реформе, в Контрольной палате, выступал на сессии парламента с докладом об альтернативном бюджете от фракции социал-демократов, имеет диплом аудитора и стаж практической работы в реальном бизнесе. В своей статье "Иллюзия либеральной перспективы" ("НВ" 25.11) В.Малашко высказал ряд замечаний к предлагаемому "народному" бюджету и указал на некоторые противоречия и негативные последствия применения либеральной политики в Беларуси. В ответ он получил многостраничную отповедь с характерным заголовком — "Пока кухарка будет учиться управлять экономикой, в стране закончится еда".

Возмущен Я.Романчук и тем, что "в уважаемых кругах Запада и Востока В.Малашко не замечен, чтобы видеть экономическую суть за красотой соборов и чистотой ресторанов" и "сослаться на опыт своей партии также не может", и, наконец, Малашко, "как и его начальнику, главное — навесить ярлык, наполнить его страшным для избирателя содержанием, выстроить броскую линию нападения на политических оппонентов и обвинить во всех смертных экономических и моральных грехах" и т.д. Далее, объяснив, что В.Малашко в одном лице "антисоциальный социал-демократ, новый "кормчий" от БСДП, ученик Маркса и Ленина под флагом БСДП" Я.Романчук в конце статьи делает такой вывод: "Да, есть еще большое количество людей разных специальностей, которые абсолютно уверены, что прекрасно разбираются в экономике. Давать им власть в руки себе дороже".

Уважаемый Ярослав Чеславович, предположу, что разработанный вашей группой альтернативный бюджет следует рассматривать как научный продукт. Виталий Малашко написал рецензию на него. Рецензия получилась не комплиментарная. Ну и что? Это нормальная практика. Возможно, и в будущем Вашу работу будут критиковать, и не только специалист, а простой человек, который, по-Вашему, будет принимать "большую часть экономических решений". Поэтому постарайтесь владеть культурой полемики вообще и научной дискуссией в частности.

И еще. Малашко даже не назвал предложенный бюджет фантазией. Хотя авторы народного бюджета предлагают взять основные налоги в розничном обороте, то есть в сфере наличного обращения. А ведь любой, хоть как-то столкнувшийся с реальной экономикой человек знает, что собрать серьезные налоги в этой сфере невозможно. "Челнок" не отдаст свои 20% выручки. Сетевой маркетинг, не знающий, что такое налоги, естественно, получит бурное развитие. Откройте рекламные газеты и посмотрите - они пестрят объявлениями о новой мебели, бытовой аппаратуре и других товарах с доставкой на дом. Естественно, бухгалтерская отчетность эти сделки не фиксирует. Более того, большинство серой торговли вообще обслуживается иностранной валютой. Не помогут и кассовые аппараты с фискальной памятью. Изменить ее данные не составляет проблемы. Значит, не удастся собрать намечаемую сумму с розничного товарооборота. И не будет повышения пенсий, зарплат в госбюджете, пособий по безработице. Возможно, в будущем, когда все наличные деньги будут заменены электронными карточками, народный бюджет имел бы право на принятие, но не сейчас. Подумайте над этим.

С уважением —

Александр АРЕСТОВИЧ,
доцент БНТУ,
первый заместитель председателя БСДП (НГ).

Вясковая веласіпедыстка.

Фота ByMedia.net

ПУЛЬС

«Белнафтахім» накіраваны на Латвію

Канцэрн "Белнафтахім" мае намер стварыць у Латвіі таваправодную сетку па рэалізацыі прадукцыі сваіх арганізацый.

Як паведаміў саветнік прэзідэнта канцэрна "Белнафтахім" **Віктар АЗАРАЎ,** зараз у Латвіі дзейнічае нядаўна адкрытае прадстаўніцтва канцэрна.

Паводле яго слоў, у найбліжэйшы час у Латвіі "Белнафтахімам" таксама будзе створана таварыства з абмежаванай адказнасцю. У яго мэты ўвойдзе вывучэнне патрэбы латвійскага рынку ў прадукцыі канцэрна і наступнае стварэнне тавараправоднай сеткі арганізацый "Белнафтахіма", калі гэта будзе мэтазгодна, адзначыў В.Азараў.

Генадзь ШАРЫПКІН.

...А Дзяржаўны мытны камітэт калекцыяніруе «калекцыянераў»

На мытні "Мінск-2", у зоне дзейнасці якой знаходзіцца Нацыянальны аэрапорт "Мінск", у грамадзяніна Лівана — студэнта адной з беларускіх ВНУ — было канфіскавана 40 кішэнных гадзіннікаў 20-40-х гадоў выпуску і 4 старадаўніх фотаапараты 20-30-х гадоў выпуску мінулага стагоддзя. Паводле інфармацыі мытнікаў, сярод кішэнных гадзіннікаў з ланцужком было і некалькі наручных гадзіннікаў фірмы Паўла Бурэ. Паводле заключэння, гадзіннікі і фотаапараты ўяўляюць цікавасць для калекцыі музейных фондаў.

У прэс-службе ДМК адзначылі, што падобныя рэчы з'яўляюцца абмежаванымі да перамяшчэння, для іх вывазу неабходна пісьмовае дэкларaванне і наяўнасць пасведчання Дэпартамента гісторыка-культурнай спадчыны і рэстаўрацыі Міністэрства культуры Беларусі. Як прызнаўся ліванскі студэнт, гадзіннікі і фотаапараты ён купіў на адным з мінскіх рынкаў. Аднак, як нагадваюць мытнікі, няведанне закона не вызваляе ад адказнасці. Акрамя канфіскацыі тавару студэнт павінен заплаціць штраф.

Аляксей АРЭШКА.

70 тысяч елак ад лясгасаў Мінскай вобласці

Галоўны ляснічы Мінскага лесагаспадарчага аб'яднання Валянцін Кошаль кажа, што гэта цалкам забяспечыць патрэбы жыхароў Мінска і вобласці, якія ў мінулым сезоне набылі 68 тысяч елак. Акрамя продажу, некалькі тысяч елак будуць бясплатна перададзены ў дзіцячыя садкі, школы і іншыя сацыяльныя ўстановы вобласці.

Паводле інфармацыі галоўнага інжынера аб'яднання Уладзіміра Сіманава, у Мінску лясгасы будуць рэалізоўваць елкі на 18 ёлачных базарах. Яны пачнуць працу 23 снежня. Кошт елак у рознічным гандлі будзе ад 5,6 тысячы да 12 тысяч рублёў у залежнасці ад вышыні. Сіманаў таксама адзначыў, што сёлета актывізаваўся экспарт беларускіх елак. Напрыклад, адным толькі Вілейскім лясгасам была адгружана тысяча елак у Расію і паўтары тысячы — у Арменію.

Сталічны гандаль таксама прапаноўвае елкі ў кадках — блакітныя, польскай вытворчасці, коштам 106-166 тысяч рублёў, і елкі вытворчасці беларускай эксперыментальнай фермерскай гаспадаркі "Калядны лес", таксама блакітныя, коштам ад 100 тысяч рублёў.

Паўлаў праінспекціруе сталічныя ёлкі

Сёлета для афармлення Мінска да навагодніх святаў былі закуплены тры светладынамічныя ўстаноўкі пражэктарнага тыпу са зменлівым святлом. Яны прызначаны для падсветкі асобных будынкаў з рухам праменя на 180 градусаў.

Акрамя таго, у Мінску ўпершыню ўстаноўлены светлавыя пальмы вышынёй 4 і 5 метраў: дзве на плошчы Свабоды і дзве — на праспекце Машэрава.

Мінск таксама ўпрыгожаны пры дапамозе навагодніх тэкставых і светлавых тэматычных кампазіцый, у тым ліку светлавых "фантанаў", устаноўленых на апорах вонкавага асвятлення на Кастрычніцкай плошчы, праспекце Машэрава і плошчы Незалежнасці. Ілюмінацыя на галоўнай ёлцы сталіцы, перад Палацам Рэспублікі, складаецца з 25 тысяч лямпачак і кіруецца аўтаматычнай праграмай. Як і летась, над ёлкай будзе зманціравана зорнае неба з месяцам і промнямі святла, якія круцяцца.

22-23 снежня адбудзецца пробнае ўключэнне ўсёй ілюмінацыі Мінска і аб'езд гарадскіх ёлак старшынёй Мінгарвыканкама Міхаілам Паўлавым.

Лавінія АРЭШКА.

Дранько-Майсюк піша пра каханне

Прэзентацыя зборніка выбраных твораў вядомага беларускага паэта Леаніда Дранько-Майсюка "Вершы. Каханне. Проза" адбылася ў Мінску. Зборнік выдадзены сталічным выдавецтвам "Харвест" накладам 1,5 тыс. асобнікаў.

Як зазначыў Л.Дранько-Майсюк, кніга прысвечана вядомаму беларускаму паэту Уладзіміру Жылцы, які дзякуючы бліскучай адукацыі і веданню шэрагу еўрапейскіх моў змог азнаёміць беларускага чытача з класікай сусветнай паэзіі. "Ён марыў выдаць кнігу, поўнасцю прысвечаную тэме кахання. Аднак быў арыштаваны ў 1930 годзе, а праз тры гады загінуў на Поўначы ў лагерах ГУЛАГу. У нейкай ступені я паспрабаваў ажыццявіць яго мару", — сказаў паэт.

"Святочны настрой стварае для мяне беларуская літаратура 20-х гадоў перыяду беларусізацыі і карэнізацыі. Аповесці Якуба Коласа, творы Андрэя Мрыя і Лукаша Калюгі не саступаюць творчасці найвыдатных майстроў сусветнай паэзіі", — сказаў паэт.

Л.Дранько-Майсюк паведаміў, што падрыхтаваў да выдання чатыры кнігі, у тым ліку "мінскі раман" пра вельмі багатую жанчыну, якая "не можа зразумець, што каханне і жыццё заўсёды супрацьстаяць адзін аднаму і ніколі не супадаюць".

Марат ГАРАВЫ.

АНТИРЕКЛАМА

О зимних сапожках и женских страданиях

Уже никого не удивишь обилием всевозможных магазинов в столице с иностранными названиями, перевод которых и смысл порой не знают даже сами владельцы. Сегодня я хочу поделиться впечатлениями о разрекламированной сети магазинов AXIS, окутавших город тонкой металлической паутиной.

На первый взгляд кажется, что если владельцы взяли за основу слово "AXIS", что в переводе означает "ось", то вокруг нее, оси, должно вращаться много покупателей и все должны быть довольны сервисом.

Поддавшись первому впечатлению, я решила также заглянуть в AXIS, что на Партизанском проспекте, 87. И не просто поглазеть, а купить зимние сапожки.

Решение мое созрело по двум причинам. Во-первых, цена приемлемая (забыла народную мудрость, что скупой платит дважды), а во-вторых, все-таки кожа и мех натуральные. Опять же упустила из вида известное изречение: ведь и из шелка шьют не только роскошные платья, но и плети плетут. Словом, если к натуральной коже применить "современные технологии", то такие изделия будет трудно обувью назвать.

Сапожки приобрела заблаговременно, 6 ноября, и спокойно стала ждать зиму. Это, конечно, не зимняя резина для "Мерседеса", но для пешехода вещь немаловажная.

Снег не заставил себя долго ждать и порадовал нас на выходные 6, 7 декабря, а 8 декабря я обула свои новые сапожки. Но мое радужное настроение растаяло также быстро, как тает в теплую погоду снег. Я еще и до работы не доехала, а молния на сапоге уже разошлась. Вспоминаю тот рабочий день с чувством пережитого стыда и унижения, ведь приходилось прятать свои ноги от взоров студентов, и хотя в этот день на лекции по уравнениям математической физики я рассказывала о распространении тепла в тонком стержне, но не могла же я на примере своих злосчастных сапог объяснять студентам, что если стержень изготовлен из низкопробных сплавов, то его и нагревать не надо, он запросто согнется.

Коллеги утешали, что все права на моей стороне. И чек у меня сохранился, и гарантийный срок не закончился — сапоги поменяют. Как они заблуждались! Пока я добиралась домой с целью переобуться в старые осенние, в снегу потерялась набойка со второго сапога, "ось" продолжала гнуться по моим представлениям. Но как только я попала в магазин, то вот тут и поняла глубокий смысл незамысловатого слова "AXIS", вот теперь "ось" пришла в движение, только руководство магазина плавно раскачивалось вокруг нее в своих креслах, получая удовольствие как на знаменитом колесе обозрения в Лондоне, а я вертелась как на сломанных качелях без поручней и сидений, которые стоят в наших дворах.

Оказалось, что на молнии и набойки гарантия не распространяется, сапоги сами по себе, а молнии и набойки существуют не зависимо от них. Полагаю, что только чтобы сохранить ось симметрии, не было приписано, что гарантия распространяется на правый сапог, но не распространяется на левый, что было бы вполне логично.

Мне предложили сделать ремонт. Я вначале согласилась, но, подумав, что при ремонте будут применены все те же "инновационные технологии" написала заявление на проведение экспертизы. На мою просьбу ускорить процесс (как-никак на дворе декабрь) мне грубо ответили: "Можно подумать, что у вас больше нечего обуть, носили же вы что-то в прошлом сезоне".

Носила что-то, как ни странно, и десять лет назад, и двадцать, но не могу вспомнить, что, но их бы, думаю, не смутило, если бы я приехала в домашних тапочках — слишком низкого полета я птица для этих орлиц, если учесть, что бальзаковский возраст я уже пережила. Но заявление мне пришлось писать стоя, в этом роскошном салоне не нашлось места, где бы мне можно было бы присесть.

На том и разошлись, мне сказали позвонить в конце недели и узнать результат. И я терпеливо ждала конца недели, стараясь не обращать внимания на то, что столбик термометра все чаще опускался ниже нуля.

В пятницу позвонила, и мне сообщили, что "независимыми" экспертами мне отказано. На мой вопрос, могу ли я получить этот отказ от компетентных людей в письменном виде, сообщили, что за это надо заплатить еще 10 тысяч рублей. Платить отказалась и предупредила, что приеду за сапогами, чтобы продолжить разбирательство в других инстанциях. Пошла в общество защиты потребителей, взяла направление в торгово-промышленную палату на экспертизу и вечером поехала за сапогами. Оказывается, "ось" продолжала вращаться, и у тех, кто ее запустил, были большие надежды, что я сойду с орбиты. Сапог в магазине не оказалось, их решили отвезти на экспертизу и надо подождать еще дня четыре. Возник глупый вопрос: а где они были всю неделю? Вразумительного ответа не услышала.

Вот теперь сижу я в очередной выходной дома с явными признаками простуды и размышляю, пойти ли мне купить новые сапоги или подождать, пока земная ось изменит свой угол наклона и наступит обещаемое глобальное потепление, а всякие AXISы исчезнут за ненадобностью, как скрюченные и неприглядные стержни бенгальских огней после минутного сияния их фейерверка. Но, наверное, в ближайшую новогоднюю ночь никаких катаклизмов не произойдет, и поэтому созвучно строкам из известной песни Никитина, который полагает, что будет апрель и следует шить сарафаны из ситца, и все это будет носиться. Я же знаю, что апрель наступит не скоро, до этого будет еще январь и поэтому советую всем своим соотечественницам и соотечественникам покупать обувь более достойных производителей, чтобы она носилась.

Инесса КОЗЛОВСКАЯ,
доцент кафедры математической физики Белорусского государственного университета.

РАКУРС

Вы еще вспомните Лукашенко!

Как все-таки причудливы судьбы диктаторов! Меньше месяца назад мы видели, как веселится и ликует весь народ в Тбилиси по поводу отставки Эдуарда Шеварднадзе. В прошедшие выходные так же ликовали жители Багдада в связи с арестом Саддама Хусейна. И почти одновременно в Баку около двух миллионов людей вышли на улицы, чтобы проводить в последний путь еще одного восточного диктатора — Гейдара Алиева. Так хоронили Сталина. Таковы парадоксы истории. Вернее было бы сказать, ее гримасы.

Валерий КАРБАЛЕВИЧ

Как известно, от великого и страшного до смешного и жалкого — всего один шаг. Каким великим и страшным казался Хусейн населению Ирака, когда выкрикивал угрозы в адрес своих врагов, демонстративно палил в воздух из винтовки, клятвенно обещал погибнуть в бою, ни в коем случае не сдаваться американцам (и призывал к этому всех иракцев). И каким жалким выглядит сейчас на телеэкране! У него не хватило мужества достойно умереть, хотя бы так, как сделали его сыновья. И теперь вне зависимости от того, кто и как его будет судить, он перестал быть кумиром для своих приверженцев. Создаваемый долгие годы образ сурового и непреклонного борца с врагами арабского мира рухнул в одночасье.

В политической судьбе диктаторов чрезвычайно важен заключительный аккорд, финал, время и способ ухода из истории. Гитлер и Сталин были кровавыми диктаторами. Причем если фюрер уничтожал другие народы, то "отец народов" воевал в основном со своим. Немецкое общество сегодня оценивает самого Гитлера однозначно негативно, а время его правления — как трагический период в своей истории.

В то же время оценка Сталина в постсоветском обществе, прежде всего в российском, далеко не однозначна. Споры о его исторической роли не утихают. Несмотря на все разоблачения, обнародование множества фактов архизлодейства, у "кремлевского горца" доныне немало приверженцев. В Москве издаются книги, прославляющие "великие заслуги" Сталина перед страной, время от времени на демонстрациях появляются его портреты.

Существует много причин такого различия в оценках. Но главная, на наш взгляд, состоит в том, что Гитлер ушел из истории проигравшим, а Сталин — выигравшим. Потому и был похоронен в мавзолее, при почти всеобщей искренней скорби народа. И пусть теперь историки доказывают, что большинство его побед обернулись поражениями для страны, перебить укоренившиеся стереотипы массового сознания не так просто. Победившие вожди символизируют силу и величие нации, а проигравшие — ее слабость и унижение.

Слободан Милошевич вряд ли войдет в пантеон национальных героев Югославии. Не только потому, что проиграл все войны, которые вел. Но и потому, что закончил бесславно: был свергнут в ходе народной революции и оказался на скамье подсудимых. В отличие от Броз Тито, который умер непобежденным.

Чувствовать историческое время, исчерпанность собственной роли в судьбе своего народа — великая политическая мудрость. Генерал де Голль добровольно ушел в отставку через год после проигранного референдума, не добыв до конца свой президентский срок. Потому и вошел в историю Франции как великий и почитаемый государственный деятель. Если бы он оставался на посту, когда популярность пошла на спад, то героический образ спасителя нации в массовом сознании оказался бы размытым.

У Шеварднадзе хватило политического чутья не доводить дело до трагической развязки и уйти в отставку в разгар кризиса. Поэтому, несмотря на многочисленные обвинения в его адрес, ему не понадобилось убегать из страны. Он войдет в ее историю не как преступник, а как один из основателей новой грузинской государственности.

Возвратимся теперь на нашу белорусскую почву. Все вышесказанное сегодня чрезвычайно актуально в связи с главной политической проблемой Беларуси: вопросом о третьем президентском сроке Лукашенко. Всем — и противникам, и сторонникам главы государства — очевидно, что пик его популярности и славы остался позади. Парабола рейтинга имеет необратимую тенденцию к спаду. Причин здесь много, в том числе и психологическая усталость людей от ежедневного присутствия одного человека на телеэкране в течение почти десяти лет.

Впереди Беларусь ждут нелегкие времена. Высокие темпы роста ВВП не вводят в заблуждение никого, включая членов правительства. Основные фонды изношены, а новых инвестиций в нужном объеме не видно даже на горизонте. И внешние факторы существования нынешней системы власти (отношения с Западом и Россией) с каждым годом ухудшаются. Нижняя точка падения еще впереди. И весь вопрос состоит в том, когда это случится и на кого будет возложена историческая ответственность. Причем необходимо отметить, что социальные катаклизмы ожидают страну и в случае консервации существующей модели, и в случае начала рыночных реформ.

Перед Лукашенко, как в древних былинах, два пути. Первый состоит в том, чтобы добыть свой нынешний срок и уйти. Оставлять преемника или нет — сейчас не принципиально. За три оставшихся года Лукашенко, пожалуй, удастся удержать ситуацию под контролем, избежать экономического обвала.

В этом случае после ухода Лукашенко оценка его роли в истории Беларуси будет неоднозначной. И преемники, и политические оппоненты выдвинут целый ряд политических обвинений. В учебниках истории Беларуси период его деятельности в основном, думаю, будет оценен негативно.

Однако в массовом сознании электората бывшего президента восприятие политики Лукашенко будет иным, особенно на фоне неизбежных рыночных реформ. А эти реформы на первом этапе, кто бы их ни проводил, вызовут безработицу, сокращение социальных расходов государства, имущественное неравенство, социальную борьбу, острые политические конфликты и прочее.

На контрасте с этими бурными преобразованиями период правления Лукашенко будет выглядеть как эпоха стабильности, социального равенства и справедливости, почти всеобщей занятости, регулярных выплат зарплат (пусть и маленьких).

И пускай высоколобые экономисты объясняют: дескать, реформы оказались потому такими болезненными, что Лукашенко затянул с их началом, довел ситуацию до предела, и за это приходится расплачиваться. Поверят далеко не все. Ибо простые люди больше доверяют своему восприятию. А разбираться в экономических процессах и их последствиях — это для обывателя слишком сложно.

Вспомним один эпизод недавней российской истории. Виктор Черномырдин был отправлен в отставку с поста премьера за несколько месяцев до печально знаменитого дефолта августа 1998 г. и избежал политической ответственности за эту финансовую катастрофу. Хотя именно политика его правительства привела к такому развитию событий. Однако своевременный уход вывел Черномырдина из-под удара и позволил вновь баллотироваться на должность премьера после отставки Сергея Кириенко. Правда, второй приход во власть не удался, но это уже совсем другая история.

Конечно, есть опасность, что Лукашенко попытаются предъявить не только политические, но и уголовные обвинения, в частности — по поводу исчезновения политиков. Однако в этом случае можно доказать, что во всем виноваты совсем другие люди...

Второй путь. Лукашенко проводит референдум об изменении Конституции, затем в 2006 году побеждает на новых президентских выборах. При полном контроле над избирательным процессом эта задача вполне решается.

И вот здесь мы увидим, как триумф с неотвратимой исторической неизбежностью превратится в трагедию. Грядущий экономический обвал похоронит под собой все остатки народного доверия. При этом не так уж важно, будет Лукашенко пытаться во что бы то ни стало сохранить нынешнюю экономическую систему или попробует начать реформы, сыграв роль белорусского Егора Гайдара. Парабола дойдет почти до нулевой отметки. Исторический маятник, достигнув своей крайней точки в 1994 г., симметрично качнется в противоположную сторону. Именно тогда президент в полной мере почувствует, что от любви до ненависти совсем недалеко. И разногласий в оценке его исторической роли почти не будет.

Таким образом, выбор у Лукашенко не так уж велик. Или оставить пост через три года, частично сохранив в народной памяти образ народного вождя. Или держаться до упора, следуя логике, которую выразила Феодора, жена византийского императора Юстиниана: "Пурпур власти есть лучший саван!".

("Белорусские новости".)

Ці стане «Веснік БДУ» нацыянальным выданнем?

Навукова-тэарэтычны часопіс "Веснік БДУ" разлічаны як на навукоўцаў, так і на масавага чытача. Але што ж убачыць чытач гэтага, здавалася б, apriori нацыянальнага выдання? З горыччу і недаўменнем будзе яго гартаць, не знаходзячы адказу на неадчэпнае пытанне: чаму 1-я і 2-я серыі часопіса (прыродазнаўчая тэматыка) выдаюцца выключна на рускай мове, а ў нумарах наступных серый (грамадскія і філалагічныя навукі) на роднай мове толькі каля 10 працэнтаў артыкулаў?

Фактычна, ігнаруючы родную мову, часопіс заняў антыдзяржаўную пазіцыю, скіраваную супраць нацыянальных інтарэсаў нашага народа.

На мой погляд, рэальны стан спраў у "Весніку" тлумачыцца "творчым" патэнцыялам кадраў часопіса, дзе ніводны супрацоўнік не мае вучонай ступені. Дагэтуль часопіс узначальвае не вельмі, па-мойму, грунтоўна падрыхтаваны для гэтага чалавек. А Беларусь жа, вядома, багатая на таленавітых людзей, прыдатных плённа працаваць у беларускім друку. На жаль, для "Весніка БДУ" іх не знайшлося...

Лічу, што ў наш час, калі Беларусь ужо незалежная дзяржава і нашай інтэлігенцыі перш за ўсё трэба дбаць пра сапраўднае адраджэнне беларускай культуры і мовы, "Веснік БДУ" абавязкова павінен стаць нацыянальным выданнем.

Пётр БАРАНОЎСКІ,
член Саюза журналістаў Рэспублікі Беларусь.

ПРЭЗЕНТАЦЫЯ

«Дзеяслоў» — новае слова ў беларускай літаратуры

У кнігарнях Мінска з'явіўся чарговы нумар часопіса "Дзеяслоў". Ужо шосты. Так, шосты, хоць з часу стварэння новага выдання прайшло ўсяго крыху больш за год... Першы — пілотны — нумар "Дзеяслова" выйшаў у верасні мінулага года як альтэрнатыва "прыхватызаваным" дзяржавай літаратурна-мастацкім часопісам "Полымя", "Маладосць", "Крыніца", "Нёман"... Як памятаеце, тады адбылася "касцянізацыя" беларускай літаратуры: быў створаны гэтак званы "холдынг", звольненыя з пасадаў усе галоўныя рэдактары названых выданняў, а большасць супрацоўнікаў сышлі з працы ў знак пратэсту.

Сёння ўжо можна сказаць, што збыліся найгоршыя прагнозы: выданні холдынгу сталі цалкам падцэнзурнымі, і як вынік — страцілі сваіх пастаянных аўтараў і падпісчыкаў, губляюць аўтарытэт і наклады. А часопіс "Крыніца", які лічыўся элітарным і друкаваў лепшыя творы беларускай літаратуры і пераклады замежных аўтараў, увогуле ператвораны ў расійскамоўны "Славянскі свет"...

"Дзеяслоў" паўстаў як незалежны літаратурна-мастацкі часопіс на руінах той жа "Крыніцы" ды іншых раней шаноўных выданняў. Усё лепшае, што з'яўляецца сёння ў Беларусі, друкуецца ў "Дзеяслове". За мінулы год выключна ў "Дзеяслове" змяшчалі свае творы Янка Брыль, Ніл Гілевіч, Рыгор Барадулін, Святлана Алексіевіч, Генадзь Бураўкін, Уладзімір Арлоў, Уладзімір Някляеў, Віктар Казько, Анатоль Кудравец, Леанід Дранько-Майсюк ды іншыя нашыя слынныя літаратары. Не выключэнне і шосты нумар. У ім друкуюцца сёлетнія запісы Янкі Брыля "Лясцела зязюля", пачатак аповесці Віктара Карамазава "Чырвоная брама", проза Вінцэся Мудрова, Сяргея Астраўца, Міры Лукшы, паэма Алеся Бадака "Ра", вершы Адама Глобуса, Казіміра Камейшы, Леры Сом, Аксаны Данільчык... У рубрыцы "Пераклады" змешчаная навела лаўрэата Нобелеўскай прэміі Уільяма Голдынга, а таксама вершы паэтэсы, якую называлі Нясвіжскай Сапфо — Францішкі Уршулі Радзівіл. Багаты раздзел эсэістыкі і крытыкі, дзе друкуюцца гутарка Святланы Алексіевіч са знакамітым вучоным Полем Вірыльа "Радыеактыўны агонь, альбо Чаму досвед Чарнобылю ставіць пад сумнеў нашае бачанне свету", эсэ Анатоля Бутэвіча "На пачатку было Слова. І слова было — Беларусь", якое мае падзагаловак "Рэфлексія спасціжэння Радзімы", артыкул украінскай паэтэсы Ліны Кастэнка "Гуманітарная аўра нацыі, альбо Дэфект галоўнага люстэрка" (аб праблемах станаўлення ўкраінскай нацыі сёння, якія так актуальныя і для Беларусі і беларусаў), скандальна нашумелыя дзённікавыя запісы Вячаслава Адамчыка "Адзін месяц 2000-га года", якія пісьменнік, што нядаўна пайшоў з жыцця, рабіў шчыра, нібыта не для друку, артыкул мастацтвазнаўцы Пятра Васілеўскага "Чалавек эпохі нашага Адраджэння" (пра мастака Льва Талбузіна, аўтара першага эталону Дзяржаўнага герба Беларусі "Пагоня") і іншае. Напрыканцы нумару, у рубрыцы "Інтэртэкст", крытык Ірына Шаўлякова знаёміць чытачоў з навінкамі беларускай літаратуры — новымі выданнямі, кнігамі, найцікавейшымі публікацыямі апошніх месяцаў.

А на падыходзе ўжо і сёмы нумар "Дзеяслова", у якім будзе надрукаваная аповесць Васіля Быкава "Афганец", напісаная ў 1998 годзе, перададзеная часопісу ўдавой класіка беларускай літаратуры Ірынай Міхайлаўнай Быкавай. У гэтым нумары друкуецца таксама проза Ніла Гілевіча, Віктара Карамазава, маладых аўтараў Югасі Каляды, Лявона Юрагі, Глеба Лабадзенкі, новыя вершы Генадзя Бураўкіна, Міхася Скоблы, Эдуарда Акуліна, пераклад "Рымскага трыпціху" Папы Рымскага Яна Паўла II, зроблены Рыгорам Барадуліным, навела самай папулярнай сёння ў Польшчы пісьменніцы Вольгі Такарчук "Прачынайся, ты забіты", крытычныя артыкулы Юрася Барысевіча, Ганны Кісліцынай, Уладзіміра Сіўчыкава, Дзмітрыя Серабракова і іншых.

Нагадваем, што набыць часопіс можна ў мінскіх кнігарнях, а на наступны год варта падпісацца на яго з дапамогай ТАА "Эй Бі-ПрэсСэрвіс", якое ўключыла "Дзеяслоў" у свой каталог падпіскі. Калі вы жадаеце, каб у наступным годзе часопіс сам прыходзіў да вас — патэлефануйце ў ТАА "Эй Бі-ПрэсСэрвіс". **Тэлефоны ў Мінску: 223-44-52, 226-87-99, 222-27-20**. Прыемнага вам чытання!

На мінскім Жаночым АўтаСалоне. 17 снежня 2003 г.

Фота ByMedia.net

«Нейра Дзюбель» выпускае «коміксы»

У канцы снежня беларускі гурт "Нейра Дзюбель" выпусціць альбом рэміксаў пад назвай "Коміксы". У яго ўвойдуць 16 новых версій ужо вядомых песень і адна новая кампазіцыя. Увесь матэрыял для дыска быў запісаны самімі музыкантамі "Нейра Дзюбеля" разам з Паўлам Юрцэвічам і Ігарам Плевіным (студыя "Osmos") — людзьмі, пакуль мала вядомымі ў музычных колах.

Паводле слоў лідэра калектыву Аляксандра Кулінковіча, праца была творчай. "Натуральна, за аснову браліся зыходнікі старых запісаў, але дастаткова шмат усяго дапісвалі зверху". У песні "Гумовы дом" я нават куплет дасачыніў", — сказаў ён. Некаторыя песні дыска моцна адрозніваюцца ад арыгіналу, іншыя — не вельмі, так што звыклым тэрмінам "рэміксы" назваць гэты дыск музыканты не адважыліся, а таму прыдумалі новы музычны тэрмін — "коміксы". Што да гучання, то яно танцавальнае, але пераважна рокавае. У плане падыходу можна правесці аналогію з рэміксам песні "Зорачкі", зробленым тры гады таму.

Юлія ЦЯЛЬЦЕЎСКАЯ.

ЧТО ПРОИСХОДИТ В МИРЕ

Душевнобольного, покушавшегося на Рейгана, отпустили на свободу

Американский суд позволил человеку, покушавшемуся на Рональда Рейгана, свободно покидать психиатрическую лечебницу, посещать своих родителей в соседнем штате Вирджиния, а также перемещаться в пределах федерального округа Колумбия. При этом 48-летнего Джона Хинкли не будут сопровождать санитары. Во время посещения родителей он должен будет всегда находиться под их контролем.

Психиатры вашингтонской больницы Святой Елизаветы, в которую Хинкли поместили в 1982 году, поддержали его просьбу о послаблении режима, заявив, что психическое состояние пациента позволяет отпускать его без сопровождающих. Судья федерального суда округа Колумбия, который вынес решение по этому делу, правда, запретил Хинкли общаться с репортерами.

Решение суда резко раскритиковала жена экс-президента Ненси Рейган. По ее словам, несмотря на то, что судьи ограничили свободу Хинкли границами округа, он представляет серьезную опасность для общества.

В катастрофе автобуса в Крыму погибли 16 человек

16 человек погибли, 20 получили ранения различной степени тяжести в Крыму в результате аварии пассажирского автобуса под Алуштой. По данным оперативного дежурного по вопросам чрезвычайных ситуаций и гражданской защиты населения Крыма Валерия Шаламова, автобус, шедший по маршруту Павлоград — Алушта, потерял управление и съехал в кювет. Власти выясняют, сколько женщин и детей находилось в автобусе.

Найдены самые древние статуэтки из кости в мире

На юго-западе Германии в пещере археологами обнаружены вырезанные из кости мамонта небольшие фигурки, возраст которых оценивается в 30 тысяч лет. Найденные статуэтки — одни из самых древних предметов искусства в мире — дали новую информацию о путях миграции и религиозных воззрениях древнего человека. Фигурки представляют собой изображения цапли, некое подобие конской головы и человека-льва. Последняя фигура аналогична статуэтке, найденной ранее в близлежащей долине и считавшейся доказательством наличия у древних людей шаманизма — веры в то, что жрецы-шаманы могут оказывать влияние на духов.

Птицы, особенно цапли, являются излюбленными символами шаманизма, заявил исследователь Николас Конард. "Защитники теории наличия в те времена шаманизма будут очень обрадованы этими находками", — добавил он. Миниатюрная цапля выполнена с большим искусством и достоверностью. По словам Конарда, она может стать древнейшим известным скульптурным изображением птицы в мире.

США начинают вывоз своих дипломатов из Саудовской Аравии

Госдепартамент США предложил находившимся в Саудовской Аравии американским дипломатам, занятым незначительными делами, бесплатные перелеты на родину, с тем чтобы уменьшить количество находящихся в этой стране дипломатических работников. "Из-за имеющих место сомнений относительно безопасности пребывания в Саудовской Аравии Госдепартамент объявил о том, что члены семей сотрудников консульств и посольства США, а также персонал, необходимость нахождения которого в стране отсутствует, могут на добровольной основе покинуть страну", говорится в заявлении Госдепартамента.

Также там отмечается, что Белый дом "продолжает получать сообщения об угрозах террористических актов, направленных против интересов Запада и Америки".

С ЛЕНТЫ БИ-БИ-СИ

Саддама поймали, следующий бен Ладен?

После ареста Саддама Хусейна Белому дому для полноты счастья не хватает лишь поимки Усамы бен Ладена, но, по словам американских экспертов, глава "Аль-Кайеды" представляет собой гораздо более трудную дичь, чем бывший президент Ирака. Американские военные отвезли группу журналистов в однокомнатный домик на берегу Тигра, служивший последним прибежищем Саддама Хусейна. Комментируя эту убогую обитель с канавой во дворе вместо туалета, один репортер сказал, что бывшему иракскому президенту, понастроившему себе дворцы по всей стране, наверное, было трудно привыкать к жизни в хижинах.

"Другое дело — Усама бен Ладен", — заметил он, имея в виду, что руководитель "Аль-Кайеды" уже давно привык к пещерной жизни. И Саддам, и бен Ладен истратили огромное количество денег, готовясь скрываться от американских облав, но последний имеет несколько преимуществ, которые позволили ему быть неуловимым на протяжении двух лет. Саддам же был схвачен через восемь месяцев и четыре дня после падения своей столицы.

Американцы полностью контролируют Ирак и давно догадывались, что Саддам прячется где-то в равнинном районе недалеко от своего родного Тикрита. Бен Ладен же и его соратник Айман Завахири скорее всего скрываются в неприступных горных массивах на границе между Афганистаном и Пакистаном, где американцам приходится считаться с правительствами обеих стран и где им крайне трудно маневрировать на местности.

Американцы стараются не делиться разведданными с пакистанской спецслужбой, опасаясь утечки информации к "Аль-Кайеде". Район поисков настолько обширен, что самые совершенные спутниковые средства наблюдения там практически бессильны, тем более что бен Ладен, видимо, скрывается в глубоких тоннелях и пещерах, а не, как Саддам, в узкой норе с затычкой из пенопласта.

Посвежевший бандит

Бывший иракский президент при поимке больше походил на бомжа, тогда как бен Ладен, которого Вашингтон считает злодеем номер один, на самой последней видеозаписи выглядит посвежевшим и окрепшим. Они с Завахири мирно прогуливаются по горной тропе.

Еще до войны американцы несколько месяцев держали под наблюдением большую группу родственников, друзей и приближенных Саддама, рассчитывая потом выйти через них на него. Большинство сторонников бен Ладена они просто не знают или не могут за ними уследить.

К тому же последние гораздо лояльнее, чем приближенные Саддама, которые все больше склонялись к мысли, что они на проигравшей стороне. Бен Ладен же окружен растущим числом сторонников, готовых за него умереть.

Американские представители говорят, что деньги, которые они щедро раздают и в Ираке, и в Афганистане с Пакистаном в надежде получить информацию, приносят куда большие плоды среди иракцев, нежели среди племенных старейшин в пограничных провинциях, где отсиживается глава "Аль-Кайеды".

"В пограничной провинции мы топчемся на месте, наши деньги там не работают", — поведал "Лос-Анджелес таймс" один американский эксперт по борьбе с террором.

Но теперь оппонентам Буша будет сложнее упрекать его за неспособность поймать бен Ладена, поскольку его апологеты смогут ответить, что те же упреки раздавались по поводу Саддама, а его в конце концов взяли.

ТЕСТ

Готовы ли вы примириться с мужскими странностями?

Порой невероятные выходки некоторых мужчин кажутся нам абсолютно необъяснимыми. Способны ли вы "переваривать" мужские странности или они загоняют вас в тупик, а может, и того хуже, выводят из себя? Наш тест поможет вам узнать это.

1. Вы мечтаете об уютном вечере вдвоем, ваш же любимый занят сборкой трехмерного паззла!

А От моих чар любой паззл рассыплется на мелкие кусочки!

В Отправлюсь-ка я к подруге.

С Я страшно разозлюсь.

2. Когда вы столкнулись на улице с бывшим партнером, он удрал сломя голову.

А Я всегда знала, что он трус.

В Меня это развеселит.

С Ноль эмоций по этому поводу.

3. Коллега весь день жалуется на ноющие боли в спине.

А Постараюсь не обращать на это нытье внимания.

В Придется сделать ему массаж — прямо на офисном столе.

С Посоветую обратиться к влачу.

4. Друг привел вас познакомиться с мамой, а сам убежал.

А Две женщины всегда найдут о чем поговорить.

В В душе я очень обижусь.

С Я сочту это признаком доверия.

5. На свидании любимый играет на мобильном.

А Пойду-ка я лучше домой.

В Я отберу у него телефон, чтобы поиграть самой.

С Какая бесцеремонность?!

6. Возлюбленный в плохом настроении, но и не говорит почему.

А Я попытаюсь выяснить причину.

В Подожду, пока он сам расскажет мне о своих проблемах.

С Я найду способ его утешить.

Результаты

Подсчитайте количество баллов, пользуясь таблицей

	1	2	3	4	5	6
A	1	3	1	1	2	2
B	3	2	3	2	1	3
C	2	1	2	3	3	1

6—9 баллов

Вы склонны не подстраиваться под мужчину, а переделывать его под себя, а потому не стоит удивляться вашим частым ссорам. Учитесь идти на компромисс. Он не ущемляет права партнеров, но взаимно дополняет их.

10—14 баллов

Вы обладаете редким качеством влиять на мужчину незаметным для него самого образом. Не придираясь к пустякам, вы всегда умеете побеждать в главном.

15—18 баллов

Вы готовы жизнь положить на то, чтобы ваш друг был "таким, как все". Но подумайте, кем бы он был без своих милых странностей и трогательных недостатков? Поймите, человек своеобразен не потому, что хочет вас позлить, просто таким уж он родился.

Жак Ширак против ношения школьниками заметных религиозных атрибутов

Президент Франции Жак Ширак выразил поддержку законопроекта, запрещающего ношение школьниками бросающихся в глаза атрибутов принадлежности к тому или иному вероисповеданию, таких как большие христианские кресты, еврейские кипы и мусульманские платки. Такая инициатива содержалась в отчете, переданном Шираку специальной правительственной комиссией по вопросам отношений религии и государства. Некоторые французские религиозные лидеры уже выразили протест в связи с подобными намерениями властей, однако опросы общественного мнения, проведенные возглавляемой бывшим министром Бернардом Стаси комиссией, показывают, что большинство французов такой шаг поддерживают.

Несмотря на то, что выводы комиссии были целиком посвящены процессу отделения школы от церкви, общественность обострила внимание именно на запрете ношения мусульманских платков. Во многом это вызвано тем, что Франция обладает самой большой в Европейском Союзе мусульманской диаспорой — около пяти миллионов человек. Французский президент не поддержал одно из предложений комиссии расширить список религиозных праздников, отмечаемых в государственных школах, за счет еврейского праздника Йом Кипур (Судный день) и мусульманского праздника Ураза-Байрам, проходящего по окончании священного месяца Рамадан.

Эстонский парламент отказал российским военным пенсионерам в постоянных видах на жительство

Эстонский парламент решил отказать проживающим в этой стране российским военным пенсионерам в предоставлении постоянных видов на жительство. Ранее государственный суд Эстонии постановил, что в соответствии с подписанным в 1994 году российско-эстонским соглашением о социальных гарантиях российским военным пенсионерам, лицам, принадлежащим к этой категории, можно предоставлять постоянный вид на жительство. Однако парламент в ходе обсуждения соответствующих поправок в закон об иностранцах решил иначе.

До последнего времени российским военным в отставке эстонские власти предоставляли временные виды на жительство сроком до 5 лет.

Российский разведчик проиграл в казино 61.400 долларов. Казенных

Московский окружной военный суд приговорил подполковника Службы внешней разведки Сергея Мягких к пяти годам лишения свободы условно. Разведчик, работая "под крышей" представительства "Аэрофлота" в Словакии, обокрал авиакомпанию на 61.400 долларов. При этом все деньги проиграл в казино. Интересно, что лишать подполковника звания суд не стал. Руководство СВР, дабы избежать позора, за несколько дней до приговора само издало соответствующий приказ.

Процесс над теперь уже бывшим подполковником длился недолго — всего месяц с небольшим перерывом: суд ненадолго прервался, когда с разведчиком случился сердечный приступ.

"Известия" первыми сообщили об этом процессе в номере от 14 ноября. Засекреченное уголовное дело против него вело следственное управление ФСБ. Сам Сергей Мягких и его адвокаты категорически отказались общаться с прессой. Тем не менее фабулу дела удалось узнать. Мягких работал "под крышей" представительства "Аэрофлота" в столице Словакии Братиславе ровно два года, с ноября 2000 по ноябрь 2002 года. До этого он трудился в управлении авиакомпании по грузовым перевозкам.

Осенью 2002 года сотрудники ревизионной службы "Аэрофлота", которые периодически проверяют все представительства, выявили недостачу — около 2,5 млн. словацких крон (61.378 долларов). Деньги хранились в служебном сейфе Мягких, откуда он их регулярно изымал.

Больше всего ревизоров поразило то, как разведчик тратил похищенное. Как следует из материалов уголовного дела, все деньги Сергей Мягких спустил "на азартные игры". Попросту говоря, проиграл в казино. Причем делал это не только в Братиславе. Иногда он специально для этого ездил в Вену и Прагу. За 71-летнюю историю "Аэрофлота" такое произошло впервые. Никогда до этого кадровый разведчик не обворовывал свою подшефную организацию.

Кстати, чем занимался Мягких в Словакии, можно только догадываться. Словакия не располагает выдающейся экономикой или военной мощью. Да и товарооборот с Россией небольшой, а значит, взаимный бизнес-интерес минимален.

Впрочем, один из бывших руководителей службы безопасности президента России Валерий Стрелецкий в своей книге "Мракобесие" несколько проясняет ситуацию. По его данным, именно через словацкие банки в начале 90-х годов наши предприниматели вывозили свои капиталы за рубеж. Стрелецкий утверждает, что через эту маленькую восточноевропейскую страну прошли миллиарды долларов и карьерный взлет некоторых отечественных политиков объясняется только этим.

Не стоит забывать, что Словакия — это страна бывшего социалистического лагеря и на ее территории осталась разветвленная агентурная сеть, с которой надо работать.

Процесс над Сергеем Мягких по-своему уникален. Какие-либо скандалы, связанные с перерасходованием средств на агентуру и прочими злоупотреблениями, никогда не выходили за пределы "Пентагона" (так иногда называют здание СВР в Ясеневе за внешнее сходство с Министерством обороны США). С "оборотнями" всегда разбирались самостоятельно. "Засветка" разведчика, а тем более в таком негативном ключе, автоматически наносит ущерб Службе внешней разведки. Да и "палить" место, которое нарабатывалось годами, тоже никому не хочется.

Чтобы избежать позора, руководство СВР в ходе процесса уволило Мягких из своих рядов и лишило его воинского звания. Ни у кого не было сомнений, что "штирлица" признают виновным в растрате. В связи с этим приговор — пять лет условно с испытательным сроком в три года — ему выносили уже как гражданскому лицу. В качестве смягчающих вину обстоятельств судья учел, что экс-подполковник возместил нанесенный "Аэрофлоту" ущерб.

Леонид БЕРРЕС.

("Известия".)

СІТУАЦЫЯ

Ні сном, ні духам...

Чалавека, як абухом па галаве стукнулі: плаці 2480 долараў!

Была звычайная раніца. Уладзімір Уладзіміравіч Т. прачнуўся ў звычайны час, памыўся, пагаліўся, паснедаў і паехаў на працу. Усё было як заўсёды. Дзень не абяцаў быць нейкім асаблівым, нішто не прадвяшчала чаго-небудзь дрэннага.

Але... як толькі Уладзімір Уладзіміравіч прыехаў на завод, яму паведамілі: Тут табе тэлефанавалі з падатковых органаў. Прасілі, каб звязаўся...".

Каб не думаць і не гадаць, чаго ад яго хочуць, адразу патэлефанаваў па запісаным калегай нумары. Адказ з таго канца тэлефоннага провада амаль не давёў яго да паралюшу. Выявілася, што па дакументах падатковых органаў ён, Уладзімір Уладзіміравіч Т., з'яўляецца індывідуальным прадпрымальнікам, аб чым ёсць адпаведная рэгістрацыя і дакумент, які пацвярджае гэта; што ў яго — "уладальніка прыватнага таксаматорнага парка" (з-за чаго, уласна кажучы, увесь сыр-бор) — за два месяцы запазычанасць па падатках складае 2480 долараў!

Няцяжка ўявіць сабе стан Уладзіміра Уладзіміравіча, калі ён пачуў усё гэта. Тым больш што, як кажуць, "не знаю, не был, не состоял": ніколі ў жыцці нават і думкі не меў быць прадпрымальнікам. А тут такое!

Каб высветліць, што адкуль узялося, Уладзімір Уладзіміравіч адпрасіўся з працы і накіраваўся ў падатковую інспекцыю, каб ва ўсім разабрацца на месцы: вядома ж, тут недзе памылка. Якім жа было яго здзіўленне, калі падатковы інспектар прад'явіў яму ўсю дакументацыю па быццам бы яго індывідуальным прадпрыемстве: усе **яго** пашпартныя даныя, **яго** паштовы адрас, тэлефоны — хатні і службовы, нават індывідуальны (уліковы) нумар падаткаплацельшчыка — усё гэта было **яго**, сапраўднае. Было б менш дзіўна, калі б Уладзімір Уладзіміравіч губляў пашпарт ці які-небудзь іншы дакумент. Хаця заключэнне дагавораў немагчыма менавіта без пашпарта. Дык у тым і справа — ніколі дакументаў не губляў.

І хто ж цяпер адкажа: як такое ўвогуле можа быць? Што гэта за новы від афёры і хто яе сапраўдныя дзеючыя асобы, што могуць вось так падставіць ні ў чым не вінаватых простых працоўных, якія ведаць не ведаюць, што варочаюць вялікімі грашыма, і, галоўнае, маюць даўгі перад дзяржавай у такіх памерах?! А, як вядома, гуляць у грашовыя гульні з дзяржавай небяспечна. І ўзнікае яшчэ адно зусім лагічнае пытанне: хто з вас, дарагія чытачы, можа стаць наступным? Чыё сумленнае імя будзе "аддувацца" за брыдкія справы чарговай "темной лошадки"? Добра, што падатковы інспектар (ён, праўда, дужа здзівіўся) паверыў у сумленнасць Уладзіміра Уладзіміравіча і параіў апошняму напісаць заяву: маўляў, ніколі не займаўся прадпрымальніцкай дзейнасцю, ніякіх падаткаў нікому не павінен. Дарэчы, пакуль што невядома, чым усё гэта скончыцца.

Вядома толькі адно: цяпер гэтай сітуацыяй абавязкова павінны заняцца праваахоўныя органы, каб высветліць, дзе і калі адбылася ўцечка пашпартных даных і уліковага нумару падаткаплацельшчыка. Ды і ўвогуле прасачыць: хто і якім чынам выдаў такую інфармацыю. Калі гэта "працуе" група аферыстаў — засвяціць іх і пакараць, як гэтага патрабуе закон. Дзеля спакою нашых грамадзян дакапацца да каранёў незвычайнай афёры праваахоўным органам проста неабходна.

Наталля ГУСЕВА.

ДАЖЫЛІСЯ!

У Беларусі змагаюцца... з беларускай музыкай

Беларускаму саюзу кампазітараў — 70 год. Гэта не значыць, што беларуская прафесійная музыка налічвае ўсяго 70 гадоў, што яна "пачалася" толькі пасля рэвалюцыі пры савецкай уладзе. Хаця пры савецкай уладзе так і лічылася... На жаль, у свой час каланіяльная Беларусь шчодра аддавала сваіх Глінак, Манюшак, Агінскіх, Стравінскіх, Шастаковічаў іншым краінам. Закон імперый — высмактванне талентаў з калоній у метраполію — няўхільна дзейнічаў і тут.

Але, дзякуючы нястомным намаганням навукоўцаў і наогул неабыякавых да лёсу беларускай нацыянальнай культуры людзей пачалося паступовае вяртанне беларускіх музычных геніяў на радзіму. Здавалася б, трэба радавацца...

Наша Акадэмія музыкі выпускае прафесійных кампазітараў, але ў Дзяржаўным рэестры прафесій такой прафесіі — кампазітар — няма. Можа, таму дзяржава і не бачыць праблем з акадэмічнай музыкай.

Вядома, без падручнікаў і кніг музычнай адукацыі не бывае. Але... **мы не маем дзяржаўнага музычнага выдавецтва,** якое друкавала б падручнікі, папулярныя кнігі аб кампазітарах і музыцы, партытуры, клавіры, ноты для выканаўцаў. Мы, як і былая калонія Расіі, усё яшчэ прывязаны да яе не толькі мовай, газам і нафтай, але і музычнай друкаванай прадукцыяй. (Я ўжо не кажу пра посткаланіяльны сіндром беларусаў, які выяўляецца ў празмерным і бяздумным спажыванні расійскай поп-культуры не лепшага гатунку.)

Нават пабудова новай нацыянальнай бібліятэкі справу не ўратуе: нацыянальнай музыкі ў друкаваным выглядзе ні прафесіяналы-музыканты, ні аматары **там не ўбачаць, бо ўся беларуская музычная класіка за апошнія амаль 100 гадоў і сучасная музыка ляжаць на паліцах бібліятэкі Аўтарскага фонду ў рукапісах.**

У Расіі музычныя выдавецтвы з'явіліся ў сярэдзіне XIX стагоддзя, у Германіі — яшчэ раней. Таму рускую і нямецкую музыку выконваюць ва ўсім свеце, а нашу не ведаюць. Калі мы хочам звацца народам, нам прыйдзецца зразумець: без свайго музычнага выдавецтва ў Беларусі Расія, як і раней, будзе, як кажуць, "замаўляць музыку" беларусам, а мы — "таньчыць" пад яе. І гэтая залежнасць зробіць нашу музычную культуру непаўнавартаснай і другаснай у параўнанні з іншымі.

У Саюзе кампазітараў з камуністычных часоў ходзіць байка (выплыўшая яшчэ з калідораў ЦК КПБ) аб тым, што Рыгору Шырму, былому старшыні Саюза кампазітараў БССР, Масква нібыта прапаноўвала стварэнне ў Беларусі дзяржаўнага музычнага выдавецтва, і што той быццам адмовіўся ад гэтай прапановы на карысць Украіны. Простае супастаўленне дат — заступленне Р.Шырмы на пасаду старшыні і пачатак друкавання нот ва Украіне — паказвае, што зусім не па віне шаноўнага Рыгора Раманавіча не было створана музычнае выдавецтва ў Беларусі. Не мог Р.Шырма, які сабраў багацейшы фальклор свайго народа з мэтай надрукаваць і пусціць у шырокі свет, адмовіцца ад такой прапановы.

...На пошце, куды я хаджу, часта бачу дзяўчынку з мамай. Яны прыносяць зборнікі нот, якія нідзе немагчыма набыць (іх няма ў продажы), каб перадрукаваць на ксераксе. Пераважная большасць вучняў дзіцячых музычных школ, навучэнцаў музычных вучылішчаў і студэнтаў Акадэміі музыкі перадрукоўваюць ноты такім жа чынам. На пытанне — на колькі гадоў хопіць яшчэ нотных зборнікаў і кніг па музыцы, што засталіся ад савецкіх часоў, работнікі музычных бібліятэк кажуць: на 10—15. А далей што? Проста — калапс.

У нас ужо зараз з культурнага жыцця выкінуты вялізны пласт — беларуская музыка і фальклор. Яшчэ не надрукаваны падручнікі па музычных дысцыплінах, катастрафічна не хапае рэпертуарных зборнікаў. Да мяне прыязджаюць выкладчыкі амаль з усіх музычных вучылішчаў Беларусі за харавымі партытурамі, асабліва апрацоўкамі беларускіх народных песень. І я раблю тое, **што павінна рабіць дзяржава** — за свой кошт друкую харавыя аранжыроўкі і апрацоўкі для вучняў.

Наспеў час перавыдаць усе тамы фальклору з серыі "Беларуская народная творчасць", атрымаўшай Дзяржаўную прэмію, зборы народных песень М.Чуркіна, Р.Шырмы, Г.Цітовіча; распрацаваць дзяржаўную праграму па выданні беларускай музычнай класікі і сучаснай музыкі па ўсіх напрамках. Неабходна стварыць спецыялізаваны музычны часопіс, дзе былі б прадстаўлены крытыка, прэм'еры, агляд музычнага жыцця, асвятленне выканальніцтва, праблемы фальклору і музычна-тэарэтычная праблематыка.

Да мяне звярнуўся эканаміст-пенсіянер з Гомеля: дзе можна паслухаць оперную музыку? Я параіў яму наведаць Гомельскае музычнае вучылішча. Думаю, хоць і не ўся сусветная оперная класіка там ёсць, але тое-сёе знойдзецца. А як быць усім астатнім, хто хоча слухаць прыгожую музыку?

...Будучы ў Францыі, зайшоў у музычную краму: на дысках — поўны збор І.С.Баха, Л.Бетховена, В.А.Моцарта, Е.Гайдна... У маркеце Кёльна, у зале плошчай з Мінскі Палац спорту — тая ж карціна. І прыходзяць туды не шайбу ганяць, а дзеля інтэлектуальнай патрэбы.

У Мінску ж не купіш ні беларускай музыкі, ні сусветнай класікі. Беларусы ў духоўным плане безнадзейна адсталі ад Расіі і Еўропы і, самае трагічнае, — **не хочуць** даганяць іх.

Канцэртнага выканання і гучання ў эфіры твораў беларускіх кампазітараў амаль няма. Рэпертуарная палітыка дзяржаўных калектываў і музычных тэатраў амаль антыбеларуская. Па надуманых прычынах у музычных тэатрах здымаюцца (прыпыняюцца) аншлагавыя нацыянальныя спектаклі, не ставяцца новыя.

Калісьці ў Расіі змагаліся з засіллем італьянскай музыкі, а ў Італіі — з засіллем нямецкай. У Беларусі зараз змагаюцца... з беларускай музыкай! Дзіўная краіна!

Я хачу звярнуцца да кіраўнікоў дзяржаўных калектываў і музычных тэатраў, якія існуюць на падатках беларускіх падаткаплацельшчыкаў: даражэнькія, італьянскую, нямецкую, рускую (і г.д.) музыку **лепш за вас** выканаюць італьянцы, немцы, рускія (і г.д.). Зразумейце, ні італьянцы, ні немцы, ні рускія (і г.д.) **не будуць** выконваць беларускую музыку! Кожная краіна зацікаўлена ў тым, каб падтрымаць **свайго** вытворцу-творцу, раскручваць **свае** таленты. Беларусь, падпісаўшы Канвенцыю па аўтарскіх правах, адлічвае ў розныя краіны валютай аўтарскія ганарары нашчадкам тых кампазітараў, музыка якіх выконваецца ў Беларусі — замест таго, каб **пакідаць гэтую валюту дома,** выконваючы творы беларускіх кампазітараў.

Я хачу звярнуцца да людзей, якія на сваё пытанне "чаму не гучыць беларуская музыка?" пачуюць: "Ды яна слабая і нецікавая". Не верце такому! Так гавораць той, хто **не ведае** беларускай музыкі. Па маіх назіраннях, беларусы не ведаюць сваіх народных песень, што з'яўляецца нонсенсам у свеце, бо веданне народных песень — паказчык нацыянальнай свядомасці і любові да сваёй Радзімы.

Як вучань Яўгена Аляксандравіча Глебава не магу абысці маўчаннем, мякка кажучы, непаважлівыя адносіны дзяржавы да творчай спадчыны вялікага кампазітара. Памятаю апошні канцэрт з яго ўдзелам, дзе чыноўнікі ад культуры кляліся ў любові да выдатнага творцы. Лідэра беларускай сучаснай музыкі, які стаў класікам пры жыцці, ужо няма. Але добра, што назвалі ДМШ №10 яго імем, што ўсталявалі памятную шыльду на доме, дзе ён жыў. Ды галоўнае — вялізная музычная спадчына, якая з'яўляецца духоўнай каштоўнасцю нашага народа, амаль што забыта.

Успомнім гісторыю. Прэм'ера балета "Маленькі прынц" адбылася ў Фінляндыі, потым у Маскве. На радзіме гэты балет так і не быў пастаўлены. А чаму не ідуць зараз яго цудоўныя балеты "Мара", "Выбранніца", "Альпійская балада", "Ціль Уленшпігель", опера "Майстар і Маргарыта"? Не разумею сённяшняй рэпертуарнай палітыкі Тэатра оперы і балета. З сезона ў сезон — адны і тыя ж два-тры творы беларускіх кампазітараў, астатняе — італьянскае і рускае...

Дзяржава абавязана годна адзначыць 75-годдзе Я.Глебава, якое ўжо не за гарамі, у 2004 годзе, канцэртамі ягонай музыкі. А далей — правесці фестываль гэтай непаўторнай музыкі па ўсёй Беларусі, выдаць яго творы ў нотах, выпусціць дыскі з яго музыкай, ажыццявіць пастаноўкі яго спектакляў у Тэатры оперы і балета, Музычным тэатры.

У краіне даўно наспела патрэба ў рэформе музычнага выхавання і адукацыі, якія, па сутнасці, з'яўляюцца ў нас яшчэ савецкімі, бо не ўзяты курс на тое, каб беларускую музычную культуру разглядаць у кантэксце сусветнай.

Зараз у рамках юбілею Саюза кампазітараў адбываюцца канцэрты з твораў беларускіх майстроў. Добра, што дзяржава знайшла на гэта грошы, але... Баюся, каб гэта не было разавай акцыяй. Музыка — не разавая акцыя, а бесперапынны працэс. Яна павінна гучаць кожны дзень, і ў слухачоў павінен быць багаты выбар.

У нас жа дзяржава не мае палітыкі будаўніцтва нацыянальнай культуры, не прапагандуе музыку высокага кшталту — аўтэнтычны фальклор, айчынную і сусветную класіку. Яны ўсё больш выцясняюцца безнацыянальнай амерыкана-расійскай пошасцю ў выглядзе нізкапробнай "папсы". А гэта не так бяскрыўдна, як некаму здаецца...

Алесь РАШЧЫНСКІ, кампазітар.

Народная Воля

19 СНЕЖНЯ 2003 г.

СУД

Банда с акцентом

Братья-азербайджанцы Гусейновы жили в Минске. Южане открыто занимались грабежами, разбоями, вымогательством. Уверенные в безнаказанности, не задумываясь, пускали в ход оружие. А придавали им эту уверенность сами жертвы, ведущие себя как покорные бараны.

У братков, кстати, была особенная стратегия: измывались они только над своими земляками, которых легче легкого оказалось запугать. Одному прострелили ногу, другого — полоснули ножом, третьего обещали облить кислотой...

Никто из жертв добровольно не обратился в милицию. То ли не верили, что их защитят, то ли у самих рыльце в пушку... Правда, один из самых смелых написал и отправил анонимку нашим борцам с организованной преступностью, но те на "сигнал" никак не отреагировали. И с молчаливого согласия азербайджанцев-потерпевших и минских стражей порядка азербайджанцы-бандиты обнаглели до крайности и на глазах десятка очевидцев совершили убийство.

Рэкет по-азербайджански

На Кавказе слово старшего — закон, но, чтобы к младшему прислушивались и подчинялись, для этого необходимо иметь особые качества. Таковыми, очевидно, обладал Низами Гусейнов, не самый старший из четверых братьев, но самый авторитетный. Именно его следствие признало организатором и лидером банды. Хитрый, осторожный, способный просчитывать свои действия на несколько ходов вперед и безгранично жестокий.

С лета 1998 года, а может и раньше, братья Гусейновы и еще трое азербайджанцев, все, к месту заметить, уроженцы города Имишли, начали заниматься своим преступным промыслом. Почти никто из них не работал, а Низами ко всему относился к категории лиц без определенного места жительства. Возле пивных, в ожидании подачек он, правда, не ошивался. Жил на [illegible]. Банда кормилась на столичных рынках, запуская руку в кассу торгующих земляков. Часть дневной выручки — это лишь крошки. Аппетит пришел во время "еды".

В конце лета 2002 года азербайджанцы весьма серьезно "наехали" на предпринимателя Сабира Алиева. Придумали [illegible] долг десятилетней давности и с набежавшими процентами выставили счет жертве в 20 тысяч долларов. После серии серьезных разговоров Алиев стал спешно искать помощи. В том, что братья не шутят, он не мог не знать. История с таким же предпринимателем Абасовым была известна всем минским азербайджанцам. Упрямца вывезли за город и едва не убили: спасла реакция — пуля прошила бедро. Да сам Алиев уже побывал на такой "прогулке". На берегу Цнянского водохранилища бандиты под угрозой ножа объяснили график передачи денег.

Жертва рэкета из возможных решений проблемы выбрала, как позже выяснилось, далеко не лучшее.

Кавказ — дело острое

В азербайджанской диаспоре, а она считается в Минске одной из крупнейших, как и в других, есть свои неформальные лидеры. Таковых было несколько. Люди, с положением и связями, уважаемые сородичами. Алиев обратился за помощью к Шихбале Пирвердиеву, бизнесмену, чьи родственники занимают в Азербайджане весьма высокое положение: родной брат — министр энергетики, двоюродный — работал в охране президента. Шихбала, [illegible], обещал разобраться, выступить своеобразным мировым судьей.

После телефонных переговоров стороны договорились встретиться на улице Карастояновой. Случилось это 11 сентября 2002 года. Низами [illegible] братьев — Азада и Амиля. Те взяли в компанию еще пару человек, вооружились ножами и приехали на разборку. Место для беседы по душам стороны сочли неудобным, и с улицы Карастояновой эскорт из трех машин проследовал в лесопосадку в районе улицы Парниковой. Там и пролилась первая кровь.

Разговор не получился. Братья Гусейновы повели себя агрессивно, вытащили ножи, но, видимо, впервые они получили достойный отпор. Пирвердиев вырубил ударом кулака в голову Амиля, а Азад в пылу борьбы напоролся на свой нож.

Позже один из свидетелей этой разборки сообщил, что Пирвердиев сожалел о том, что не удалось разобраться миром, и советовал Алиеву из дома не выходить, быть осторожным, ибо от Гусейновых всего можно ожидать. Как в воду глядел.

Побитые братья доложили своему главарю о позоре. Тот обещал отомстить.

Кровная месть бомжа

Странное дело, Пирвердиев предостерег Алиева, но не посчитал нужным позаботиться о собственной безопасности. То ли надеялся миром уладить конфликт, то ли не мог предвидеть возможные последствия. Как бы он себя повел, если б знал, что вечером 11 сентября Низами Гусейнов приговорил его к смерти? Такая же участь была уготована Алиеву. Своему однофамильцу Рашиду, с подачи которого Азад во время разборки в лесу всадил в себя нож, Низами обещал отрубить руку.

На следующий день главарь снял в Курасовщине квартиру, ставшую штабом банды, пустил слух, что его нет в Минске, якобы уехал в Москву, и стал разрабатывать план расправы. Подручных же озадачил сбором информации о Пирвердиеве. Готовилась большая резня. Банда даже хотела собрать под свои знамена побольше земляков, уроженцев Имишлинского района, но те вежливо отказались и молчали в тряпочку.

Вечером 17 сентября Низами Гусейнов, Эмиль Исбанов и Джахил Гасанов приехали на машине к дому №11 на улице Освобождения, где находился офис Пирвердиева. Примерно в 19.30 Шихбала вышел и направился к своему БМВ. Это были последние минуты его жизни. Первоначальный план бандитов предусматривал захват жертвы, они для этого прихватили рулон скотча, но у Низами, что называется, в голове перемкнуло. Пирвердиев не успел завести иномарку, как оказался под прицелом газо-дробового пистолета. Позже на следствии Низами утверждал, что не собирался убивать, "хотел взять Шихбалу и просто поговорить, но когда увидел его глаза, понял: если он не убьет, убьют его".

Убивали Пирвердиева [illegible]: эксперты насчитали 38 ранений топором, а выстрел из пистолета типа авторучки поставил точку в разыгравшейся на глазах у десятков очевидцев драме.

Спустя несколько часов, убийцы, переодевшись и спрятав орудия преступления, наняли машину и катили в сторону границы с Россией. Пересечь ее не успели, взяли их в Бегомле. От приехавших за ними минских оперативников бандиты узнали, что Шихбала мертв. Низами своей радости не скрывал, сожалел лишь, что двое других остались живы.

Прописка до гробовой доски

На следствии Низами свою вину в убийстве Пирвердиева полностью признал, как выражаются уголовники, брал все на себя, насколько возможно выгораживая подельников. Весьма неохотно общались со следователем многочисленные свидетели-азербайджанцы. Страх, который нагнала на них братская банда, жив до сих пор. В интересах их безопасности уголовное дело слушалось в закрытом от посторонних ушей заседании. На свободе пока остаются трое членов банды, среди них братья Гусейновы — Амиль и Ниязи, последний, кстати, после ареста Низами вместе с семьей спешно покинул Минск, но пытался по телефону отдавать распоряжения землякам, торгующим в [illegible] "Импульс".

Говорят, во время суда бандиты [illegible]. Приговор им его огласил.

Бомж Низами Гусейнов приговорен к пожизненному, его брат Азад лишен свободы на 10 лет, Джахил Гасанов и Эмиль Исбанов осуждены к 20 и 21 годам заключения соответственно. Двоюродный брат Гусейновых Эльшан Алиев отделался легким испугом: за криминальные услуги бандитам [illegible] проведет всего два года. Двоюродный брат Пирвердиева Гафиз Сейидов считает решение Минского городского суда мягким и намерен обжаловать его в вышестоящей инстанции.

...После разгрома банды побоища на тех рынках, где хозяйничали Гусейновы и иже с ними, прекратились. Это могло произойти намного раньше и без крови.

Виктор ФЕДОРОВИЧ.

P.S. Как же к произошедшему отнеслись в азербайджанской диаспоре? Можно ли было решить проблемы миром, не вызывая общественного резонанса?

На эти вопросы отвечает известный в прошлом спортсмен, председатель общественного объединения "Конгресс Азербайджанских общин" Беларуси, заслуженный мастер спорта, старший тренер Национальной команды Беларуси по дзюдо НАТИК БАГИРОВ:

— Безусловно, в общине мы эту трагедию обсуждали. Я был вне себя, и вся община была вне себя... Мы искренне негодовали: ведь всю азербайджанскую диаспору могли приравнять к этим бандитам. Они к общине не имеют никакого отношения, они чужие среди нас. Я огорчен тем, что появились сообщения, что все случилось якобы из-за борьбы за власть в общине, либо за передел влияния в торговых сферах. Это не так.

Я встречался с высшими чинами правоохранительных органов страны, и мне сообщили, что нет речи о какой-либо организованной азербайджанской преступной группировке, есть некая шушера, которая действует на бытовом уровне. Так и произошло в этом случае.

Не сочтите за бахвальство: я пользуюсь авторитетом, уважением за характер, за заслуги... На Кавказе старейшина имеет право своим словом решать все вопросы. В этой ситуации я бы себя повел как старейшина.

Замечу, не нужно отождествлять обычного уголовника с его национальностью. Не нужно делать вывод, что "они все такие". К сожалению, белорусские СМИ иногда этим грешат... Мы не можем отвечать за каждого азербайджанца, у которого в голове преступные мысли.

СПОРТ-ЭКСПРЭС

Хакей

Моладзь усё робіць датэрмінова

Пазаўчора стала вядома, што маладзёжная зборная Беларусі па хакеі, якая зараз змагаецца ў Францыі за выхад у групу мацнейшых каманд свету, датэрмінова забяспечыла сабе месца ў эліце сусветнага хакея.

Нагадаем, што ў мінулым годзе наша моладзь "вылецела" з групы "А" і зараз разам з нарвежцамі, французамі, італьянцамі, эстонцамі і японцамі вырашала — хто ж з іх зойме ў сваёй групе адзінае месца "пад сонцам".

Да рашаючага матчу з камандай Нарвегіі ў беларусаў, і ў нарвежцаў было па тры перамогі, таму матч лічыўся "фінальным". Але беларусы бліскуча выйгралі 6:1 (2:1, 3:0, 1:0).

Сёння ў 16.30 па беларускім часе наша "маладзёжка" пачне супраць японцаў сваю апошнюю гульню, якая для нашай каманды ўжо абсалютна нічога не вырашае, — нават пры пройгрышы беларусы займаюць першае месца.

Турнірнае становішча перад апошнім турам

	Г	В	Н	П	Ш	А
Беларусь	4	4	0	0	27-6	8
Нарвегія	4	3	0	1	20-8	6
Францыя	3	2	0	1	17-10	4
Італія	3	1	0	2	5-13	2
Эстонія	4	1	0	3	7-28	2
Японія	4	0	0	4	4-15	0

Радзіму снегам замятае, а ён за акіян уцёк!

19-гадовы расійскі хакеіст Мікалай Жэрдзеў можа трапіць у турму на сем гадоў. Гэта адно з прававых рашэнняў, якое можа вынесці Галоўная ваенная пракуратура Расіі. Зараз вядома, што ГВП праводзіць пракурорскую праверку па факце самавольнага ад'езду хакеіста ЦСКА за акіян, дзе Жэрдзеў пачаў іграць за клуб Нацыянальнай хакейнай лігі "Каламбус".

Згодна з артыкулам 338 Крымінальнага кодэксу Расіі, учынак Мікалая можа кваліфікавацца як дызерцірства. Асуджаны па гэтым артыкуле можа трапіць у турму тэрмінам на сем гадоў. Гэты артыкул распаўсюджваецца на ваеннаслужачых тэрміновай і кантрактнай службы, якія прынялі прысягу. Згодна з версіяй расійскага боку, Жэрдзеў прыняў прысягу ў гэтым годзе. У сваю чаргу, сам хакеіст гаворыць, што прысягу не прымаў.

Аднак галоўная ўвага зараз звернута ў бок Федэрацыі хакея Расіі, якая чакае адказу з НХЛ.

Канстанцін Кальцоў: два разы кінуў, адзін раз забіў

Апошні матч, які правёў у сябе на пляцоўцы клуб Нацыянальнай хакейнай лігі "Пітсбург Пінгвінз" супраць "Бафала Сэйбрз", стаў шчаслівы і для "пінгвінаў", і для беларускага нападаючага Канстанціна Кальцова, які выступае за іх.

"Пітсбург" хоць і прайграваў, але ў першым перыядзе зраўняў лік, а ў трэцім дзякуючы рашаючаму кідку Канстанціна атрымаў і перамогу. Косця ў гэтай гульні, дарэчы, зрабіў усяго два кідкі па варотах, і тым не менш менавіта яму была ўручана "першая зорка" матчу.

На здымку: *шанц Канстанціна Кальцова...*

Футбол

Вучыцца, вучыцца і вучыцца

Зборная Беларусі па міні-футболе ў матчы ў адказ плэй-оф чэмпіянату свету прайграла ў Данецку неаднаразоваму прызёру еўрапейскага першынства — камандзе Украіны з лікам 2:3.

Нагадаем, што шанц упершыню ў сваёй гісторыі патрапіць у фінал чэмпіянату свету беларусы "пахавалі" практычна ўжо ў першай хатняй сустрэчы тыдзень таму, калі прайгралі ўкраінцам — 0:4.

Год пражыць — не поле перайсці. Футбольнае

Пазаўчора на выканкаме Асацыяцыі "Беларуская федэрацыя футбола" былі падведзены вынікі футбольнага сезона, які завяршыўся.

У прыватнасці, было заслухана выступленне галоўнага трэнера нашай зборнай Анатоля Байдачнага, прынята адстаўка старэйшага трэнера жаночай зборнай Мікалая Касаткіна, абвешчана, што за год на праспекце Машэрава будзе пабудаваны новы офіс федэрацыі (плошча збудавання будзе складаць 4500 квадратных метраў, а на пабудову будзе затрачана ад 1 да 1,2 мільёна долараў).

Лепшым іграком чэмпіянату прызнаны Цімафей Калачоў (салігорскі "Шахцёр"); варатаром — Юрый Жаўноў (БАТЭ, Барысаў); абаронцам — Аляксей Навумаў ("Тарпеда" — СКА, Мінск); паўабаронцам — Віталь Валадзянкоў ("Дынама", Мінск); нападаючым — Сяргей Карніленка ("Дынама", Мінск). Лепшымі беларускімі трэнерам і іграком мінулага сезона прызнаны Юрый Пунтус і Аляксандр Глеб ("Штутгарт", Германія).

P.S. Паміж футбольнымі федэрацыямі Беларусі і Літвы дасягнута дамоўленасць, што 28 красавіка 2004 года нацыянальныя і маладзёжныя каманды гэтых краін сустрэнуцца паміж сабой суадносна ў Мінску і Барысаве.

У кожнага свой пераднавагодні «падарунак»

"Трабзанспор" прымаў у 1/16 фіналу Кубку Турцыі "Кайсерispор" і перамог яго з лікам 3:1. Беларус Максім Рамашчанка забіў у тым матчы два галы.

А вось "экватарыяльны" 17-ы тур для нямецкага "Штутгарта" і Аляксандра Глеба стаў няўдалым — каманда дома прайграла "Байеру" — 2:3.

Грошай — куры не клююць!

У 1/4 фіналу Кубку англійскай лігі клуб Рамана Абрамовіча "Чэлсі" прайграў "Астан Віле" — 1:2 і "вылецеў" з далейшай барацьбы.

Між тым сам Абрамовіч працягвае здзіўляць свет сваім вялізным жаданнем перакупіць усіх лепшых футбалістаў. Так, выконваючы дырэктар "Чэлсі" Пол Сміт заявіў, што яго клуб гатовы заплаціць за галандскага форварда "Манчэстэр Юнайтэда" Руда ван Ністэлроя (апошні забіў, выступаючы за "Манчэстэр", 96 галоў у 124 матчах) рэкордную суму — 60 мільёнаў фунтаў стэрлінгаў (105,3 мільёна долараў).

Раней трансферны рэкорд належаў мадрыдскаму "Рэалу", які заплаціў за французскага нападаючага Зінедзіна Зідана 46,5 мільёна фунтаў стэрлінгаў.

Алесь СІВЫ.

Чайнворд

Пераклад з рускай мовы на беларускую

1.Жабрей. 2.Раввин. 3.Корыто. 4.Чайник (уст.). 5.Хряк. 6.Убой. 7.Ухарь. 8.Жадина. 9.Давление. 10.Щекотка. 11.Пест. 12. Устье (у печи). 13.Пылкость. 14.Дрога (в телеге). 15.Говядина. 16.Пощечина. 17.Овощи. 18.Восстановление. 19.Блаженство. 20.Охват. 21.Бурелом. 22.Ростовщик. 23.Веретено с пряжей. 24.Отвращение. 25.Отражатель. 26.Подзатылок. 27.Метатель. 28.Направление. 29.Ястреб. 30.Тысячелистник. 31.Пейзаж. 32.Исследователь. 33.Капель. 34.Клюква.

Склаў Уладзімір ЭСМАНТОВІЧ.

Адказы на крыжаванку, апублікаваную ў №236

Па гарызанталі: 3.Эскіз. 6.Міска. 8.Прарок. 10.Бас. 12.Касета. 16.Лес. 17.Куб. 18.Бізнесмен. 19.Тур. 21.Вар. 22.Эмаль. 23.Кобза. 24.Лыч. 26.Лаз. 28.Дэтанацыя. 29.Пік. 31.Міф. 33.Асілак. 35.Асо. 37.Кастра. 38.Долар. 39.Астра.

Па вертыкалі: 1.Рэгрэс. 2.Парсек. 4.Кок. 5.Зыб. 6.Мыс. 7.Сук. 9.Рулет. 11.Амлет. 13.Табар. 14.Адзюльтэр. 15.Камендант. 20.Рэч. 21.Вал. 24.Ляпіс. 26.Гнейс. 27.Зефір. 30.Калода. 31.Мастак. 34.Кол. 35.Аер. 36.Ода. 37.Кут.

Па дутах: 2.Парча. 8.Покер. 15.Клін. 18.Буза. 28.Двор. 32.Роля. 33.Альфа. 40.Каала.

УВАГА!

У навагоднюю ноч у Мінску будзе працаваць 500 адзінак транспарту

У навагоднюю ноч у Мінску будзе арганізавана праца грамадскага транспарту.

Паводле слоў намесніка начальніка ўпраўлення інфармацыі Мінгарвыканкама Уладзіміра Зубрыка, да паловы першай ночы гарадскі транспарт будзе хадзіць па звычайных маршрутах, а потым да 6 гадзін раніцы з цэнтра горада гараджан будуць развозіць ва ўсе мікрараёны Мінска. Метро будзе працаваць да 2 гадзін ночы і адновіць сваю работу ў 4 гадзіны раніцы. Кошт праезду ў транспарце ў навагоднюю ноч будзе такім жа, як і ў звычайныя дні.

Вольга АСІПЕНКА.

ЭВРИКА!

В полтора раза прочнее

Первые образцы углеродных наноматериалов получены в Институте тепло- и массообмена имени А.В. Лыкова (ИТМО) Национальной академии наук. Как рассказал корреспонденту БелТА заведующий отделом **Игорь БУЯКОВ**, уже проведены предварительные эксперименты по созданию на их основе новых композиционных материалов. В частности, добавка в исходный полимер (широко распространенный полиамид-6) одной тысячной доли синтезированных наноматериалов дало неожиданный результат. После термической обработки при 185 градусах, когда исходный полимер теряет 38% прочности на разрыв, композит стал в полтора раза прочнее, при этом и предел пластичности у него оказался в 10 раз выше.

19

снежня

ПЯТНІЦА

Усх. 8.26 Зах. 15.48
Даўж. дня 7.22
Апошняя квадра
16 снежня

95 гадоў з дня нараджэння Ю. С. Арончык (1908—1993), актрысы яўрэйскага тэатра, заслужанай артысткі БССР

ВІНШУЕМ!

На адной вышыні з арламі

Адразу некалькі прызоў VII Міжнароднага экалагічнага кінафестывалю "Выратуй і захавай!", які адбыўся ў расійскім горадзе Ханты-Мансійску, заваяваў беларускі дакументальны фільм "Апошнія арлы", зняты на Віцебшчыне паводле ўласнага сцэнарыя мясцовым арнітолагам Ігарам Бышнёвым пры падтрымцы грамадскай арганізацыі "Ахова птушак Беларусі".

Навуковым кансультантам і адным з галоўных персанажаў стужкі быў вядомы віцебскі арнітолаг, кандыдат біялагічных навук Уладзімір Іваноўскі, які прысвяціў сваё жыццё вывучэнню і ахове рэдкіх і знікаючых птушак беларускага Паазер'я. З асаблівай увагай Іваноўскі ставіцца да рэдкіх для нашай краіны драпежных птушак — беркутаў, падорлікаў, арланаў ды іншых прыгожых і надзвычай карысных стварэнняў прыроды, што якраз і сталі героямі дакументальнага фільма Ігара Бышнёва.

Каб адлюстраваць на стужцы беларускага арла ў натуральных умовах, Бышнёву давялося прасядзець са здымачнай камерай у руках на спецыяльным прыстасаванні ("засідцы"), выробленым па праекце І.Іваноўскага, 8 гадзін запар. І добра б яшчэ, каб нерухома, дык не — цеснае, няўтульнае "гняздо", дзе быў схаваны сцэнарыст, аператар і рэжысёр (у адной асобе), увесь час моцна хісталася ад ветру. Удакладнім, што дрэва, на вяршаліне якога сядзеў арнітолаг-кінадакументаліст, мела вышыню 15 метраў.

Але ўзнагароды фестывалю фільм атрымаў не за адвагу аўтара, а за найлепшае ўвасабленне важнай нацыянальнай тэмы экалагічнага напрамку.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

ВЕДАЙ НАШЫХ!

Пяць дыпломаў народнаму тэатру

З абласнога тэатральнага фестывалю "Бярэзінская рампа" артысты Слуцкага народнага тэатра імя У.Галубка, якія выступілі там са спектаклем па п'есе А.Дударава "Радавыя", вярнуліся з пяццю дыпломамі. Уручаны яны артыстам-аматарам У.Івановічу, Ю.Крывадубскаму, А.Туміловічу. Дыпломы і падарункі атрымалі І.Паўлючэнка — за майстэрскае выкананне галоўнай жаночай ролі і рэжысёр тэатра С.Ануфрэйчык. Зараз ён працуе над чарговым спектаклем "Звычайны цуд".

Дарэчы, гэтаму тэатральнаму калектыву спаўнілася ўжо 42 гады.

У гонар знакамітага земляка

З нагоды 100-годдзя з дня нараджэння вядомага ва ўсім свеце канструктара звышмагутных ракет, што выводзілі на арбіту касмічныя караблі і спадарожнікі, ураджэнца г.Слуцка Сямёна Арыевіча Косьберга Федэрацыя касманаўтыкі Расіі выпусціла юбілейны медаль з выявай яго аблічча.

Нядаўна горад наведала прадстаўнічая дэлегацыя на чале з членам савета ветэранаў касманаўтыкі У.Дудко, які ўручыў медалі старшыні Слуцкага гарвыканкама А.Сайко, старшыні гарадскога Савета дэпутатаў Валянціне Відлога і калектыву краязнаўчага музея (Валянціна Сцяпанаўна шмат гадоў узначальвала яго) — за ўшанаванне памяці славутага земляка на ягонай радзіме.

Акрамя музейнай экспазіцыі, прысвечанай С.Косьбергу, адна з вуліц горада названа ягоным імем.

Міхась ТЫЧЫНА.

г.Слуцк.

Пятница, 19 декабря

БТ

07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.00 Новости.
07.05, 08.10 "Доброе утро, Беларусь!" Информационно-музыкальная программа.
08.45, 14.45, 16.45, 18.45, 23.40 "Моя страна".
09.05 Исторический сериал **"Дело Дрейфуса",** 2-я серия.
10.05, 17.05 Детективный сериал **"Воскрешая мертвых"**. Фильм 5-й **"Нищий слепец".** 1-я серия.
11.10 Сериал **"Цыган"**. Заключительная **серия**.
12.10 Комедийная мелодрама **"Колдовская любовь"**.
14.05 "На перекрёстках Европы". Национальный телефестиваль песни.
15.15 Фантастический сериал **"Вспомнить все"**, 1-я серия.
16.05 "5х5". Программа для молодежи.
18.05 "Славянский базар в Витебске-2003. Избранное". Концерт Бориса Моисеева.
19.05 Фильм **"Мнения сторон"** (Великобритания—Германия).
21.00 "Панорама". Информационный канал.
21.45 Специальный репортаж. "Код страны. 475".
22.00 Конкурс красоты "Мисс Мира-2003" в Китае.
23.50 Фантастический фильм **"Экзистенция"**.

ОНТ

08.00, 09.00, 18.00, 20.30, 23.45 Наши новости.
08.05 Телеканал "Доброе утро".
09.05 "Земля любви, земля надежды". Сериал. 189-я серия.
09.55 Детектив **"Участок".** 7-я серия.
10.50 "Неизвестная планета". "Мистика Каталонии".
11.15 Детский сериал **"Твинисы".**
14.35 "Город женщин". Телевизионное шоу.
15.35 "Угадай мелодию" с Валдисом Пельшем.
16.05 Сериал **"Берег мечты".** 78-я серия.
16.55 "Последний герой".
18.15 "Человек и закон" с Алексеем Пимановым.
18.50 "Поле чудес" с Леонидом Якубовичем.
20.00 Время.
21.05 Валерия. "Страна любви". Лучшие песни.
22.15 Что? Где? Когда? Финал зимних игр.
00.00 Фильм **"Женские тайны".**

РОССИЯ

07.45 Телесериал **"Линии судьбы"**.
09.45 Вести. Дежурная часть.
10.00, 09.00 Вести.
18.00 Комната смеха.
19.30 Местное время. Вести-Москва.
19.50 Спокойной ночи, малыши!
19.55 Комедия **"Ирония судьбы, или с легким паром!"**.

ЛАД

07.00, 14.00, 20.00 Новости.
07.10 Документально-познавательный фильм "Клещ и птица".
08.05, 22.05 Сериал **"Петербургские тайны"** (Россия).
09.00 "Свет далекой звезды. Эдуард Мицуль". Авторская программа Александра Домарацкого.
09.30 "Пой, душа!" "Слуцкий край".
10.00 "Между нами, женщинами". Тележурнал.
10.20, 21.15 Сериал-мелодрама **"Грешная Анхелика"** (Венесуэла).
11.05 "Уроки тётушки Совы. Арифметика-малышка". Мультфильм.
11.15 "Обычный необычный день". Семейный канал.
11.50 Драма **"Хам"** ("Беларусьфильм"). 3-я серия.
13.05 "Время кино".
13.35 К 50-летию Минского суворовского военного училища. "Все мы Суворова дети". Хроникально-документальный фильм.
14.10 "Москва—Минск".
14.25 Любимые сказки. **"Рыжий, честный, влюбленный"**. 1-я и 2-я серии.
16.50 "Время кино".
17.20 "Крест на земле и Луна в небе". Художественный фильм.
18.50 Драма **"Хам"** ("Беларусьфильм"). 4-я серия, заключительная.
20.15 "Колыбельная".
20.30 "Дела семейные".

НТВ

09.00 Сегодня утром.
09.25 Галина Волчек в фильме "Своевременная женщина".
10.15 Ток-шоу "Страна советов".
11.00, 16.00 "Сегодня" с Ольгой Беловой.
14.35 Ток-шоу "Принцип домино".
16.25 Сериал **"Она написала убийство"** (США).
17.30 "Национальная безопасность: пояс шахида". Расследование НТВ.
18.00 "Сегодня" с Михаилом Осокиным.
18.35 "Свобода слова" с Савиком Шустером.
19.55 Боевик **"Выход дракона"** (США).
22.15 Супербокс: Майкл Грант против Доминика Гуина.
23.05 Ночные музы.
23.20 "Стиль от..." Ренаты Литвиновой.

СТВ+RenTV

06.25, 15.25 "Пауэр рейнджерс, или Могучие рейнджеры в космосе". Телесериал.
06.50 "Трансформеры". Мультипликационный сериал.
07.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.45 "24 часа".
07.50 "СТВ-спорт".
08.05, 18.05 "Минщина. Люди, события, факты".
08.15, 20.15 "Минск и минчане".
08.30, 23.05 "Технология".
08.40 Мистический боевик **"Мозговая атака"**.
10.20 "Автопанорама".
10.40 "Театральные истории".
10.55 "Белвидеоцентр" представляет документальный фильм "Лицо без грима".
11.30 "Дикая планета": "Большой парад животных". Документальный фильм.
12.00 "Истинная любовь". Теленовелла.
12.55 Фестиваль газеты "Минский курьер". 4 часть.
13.50 "Инструктор". Телесериал. 5-я серия.
14.45 "Антропография или славянский образ Дарьи Чернявской". Документальный фильм цикла "Общий дом".
15.00 "Динозавры". Мультипликационный сериал.
15.50 "Маска". Мультипликационный сериал.
16.15 "Тема дня".
16.50 "Фильм-притча **"Покаяние",** 2-я серия.
18.20 "Светская хроника".
18.30 "Инструктор". Телесериал. 6-я серия.
20.00 "СТВ-спорт".
20.25 Детский экран. "Добрый вечер, малыш...".
20.40 "Автопанорама".
20.55 Комедия **"Остин Пауэрс, супершпион".**
23.15 "Реактивный бокс".
23.35 "Новости СНГ".
23.50 Драма **"Наше Рождество".**

8-Й КАНАЛ

17.30 "Мультпарад" от "Бюргера".
17.45 Мелодрама **"Счастливые случаи".**
19.25 К-видео "Топ-8".
19.30 Многосерийный фильм **"Два капитана".**
20.45 "Вечарніца".
21.00 Региональный репортаж.
21.10 Фантастическая комедия **"Короткое замыкание-2 ".**

ТВ ЦЕНТР

04.45 Информационно-развлекательный канал "Настроение".
07.45 Газетный дождь.
07.55 "Люди и тени". Телесериал. 4-я серия.
09.00 "Большой перемене" — 30 лет". Встреча в Доме кино.
09.35 Европейские ворота России.
09.45 Телемагазин.
10.00, 13.00, 17.00, 21.00 События. Время московское.
10.15 Телеканал "Дата".
11.15 Секретные материалы: расследование ТВЦ.
11.55 Караоке стрит.
12.10 Петровка, 38.
12.30 Деловая Москва.
13.15 "Инспектор Кестер". Детективный сериал (Германия).
14.20 Войди в свой дом.
14.30 "Неприрученная Африка". Телесериал.
15.00 Регионы: прямая речь.
15.30 Каля-маля.
16.00 "Комиссар Мулен". Телесериал (Франция).
17.15 Александр Мохов в программе "Приглашает Борис Ноткин".
18.00 "Разлученные". Телесериал (Мексика).
18.50 Пять минут деловой Москвы.
18.55 "Сокровища мертвых". Телесериал. 3-я **серия**.
19.55 "Невозможные зеленые глаза". Телесериал (Россия). 4-я серия.
21.35 "Народ хочет знать". Ток-шоу.
22.25 Времечко.
22.55 Петровка, 38.
23.15 25-й час. События. Время московское.
23.35 Боевик **"Рикошет" (США)**.
01.20 Мода non-stop.

EUROSPORT

09.30 Конный спорт. 10 лучших. Женева. Повтор.
10.30 Фехтование. Леваллойс.
11.00 Биатлон. Кубок мира. Женщины. Повтор.
12.00 Биатлон. Кубок мира. Мужчины. Повтор.
13.15 Горные лыжи. Кубок мира. Гигантский слалом. Мужчины. Гроден. Прямая трансляция.
15.15 Биатлон. Кубок мира. Спринт. Мужчины. Прямая трансляция.
17.00 Футбол. УЕФА. Лига чемпионов. Классика. Журнал.
19.00 Биатлон. Кубок мира. Спринт. Мужчины. Повтор.
20.45 Ралли. Журнал.
21.30 Ралли рейд. Повтор.
22.00 Супергоночный уик-энд. Журнал. Повтор.
23.00 Конный спорт. Соревнования по конкуру. Лондон. Прямая трансляция.
00.15 К-1. Гран-при. Лас Вегас. Повтор.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: (017) 206-68-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 206-69-04, 206-69-06.
E-mail : nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

Рэдактар нумара Вольга ГРЫНЯВІЦКАЯ

Ліцэнзія на выдавецкую дзейнасць ЛВ №448 ад 15 мая 2000 г. (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Нумар газеты аддрукаваны з дыяпазітываў заказчыка на УП "Красная звезда", 220073, г.Мінск, 1-ы Загарадны завулак, 3. Падпісаны ў друк у 15.00. Аб'ём 2 друк. аркушы. Тыраж: 28 230 экз. Заказ № 861.